

INSTYTUT WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

dr Grażyna Laszuk

**Postępowanie dyscyplinarne
w stosunku do komorników**

(Analiza praktyki w latach 1998-2005)

Warszawa 2006

Spis treści

I.	Uwagi ogólne.....	1
II.	Status komornika.....	4
	1. Regulacje prawne dotyczące zawodu komornika.....	4
III.	Odpowiedzialność dyscyplinarna.....	9
	1. Minister Sprawiedliwości	11
	2. Prezesi sądów.....	14
	3. Krajowa Rada Komornicza, okręgowe izby komornicze.....	14
IV.	Charakterystyka naruszeń (przykłady)	16
	1. Uwagi ogólne	16
	2. Naruszenia proceduralne	18
	3. Naruszenia procedur egzekucji z nieruchomości	25
	4. Egzekucje bez tytułu wykonawczego	27
	5. Egzekucja z lokali.....	30
	6. Naruszenia przepisów o własności	35
	7. Lekceważący stosunek do organów wymiaru sprawiedliwości.....	39
	8. Nieprawidłowości związane z gospodarką finansami	40
	9. Naruszenie prawa w życiu prywatnym	48
	10. Naruszenie norm korporacyjnych.....	49
V.	Podsumowanie	54
	Aneks	
	Analiza danych statystycznych.....	62

I. Uwagi ogólne

Co do tego, że komornicy są potrzebni w społeczeństwie, nikt nie ma wątpliwości. Każdy, kto choć raz próbował wyegzekwować od swojego niesolidnego dłużnika zasądzone wyrokiem roszczenia ma świadomość, że gdyby nie komornik, w wielu przypadkach pozostałby tylko na etapie uzyskania wyroku wraz z klauzulą wykonalności. Nie podważa konieczności istnienia tego zawodu nawet fakt ujawnionych niedociągnięć związanych z przewlekłością postępowań egzekucyjnych, z naruszaniem norm etycznych, czy też określonych prawem procedur.

Z danych Ministerstwa Sprawiedliwości wynika, że w 1990 r. komornicy dokonali 327.965 czynności i stan taki utrzymywał się do roku 1999r. Natomiast od roku 1999 daje się zaobserwować systematyczny wzrost do poziomu 695.557. Z tym, że należy pamiętać, że w latach 1990-1998 nie odnotowywano działań komorniczych mających na celu eksmisję z lokalu. Niewątpliwie ujęcie tych czynności w statystyce miało także wpływ na wzrost ogólnej liczby czynności komorniczych. O ile jeszcze w roku 2000 było ich 851.494, to w roku 2003 nastąpił ponownie dość znaczny wzrost i tendencja ta utrzymywała się do roku 2000. Rok 2003 - 1.290.266; rok 2004 - 1.599.294; rok 2005 - 1.679.469.

Sprawne funkcjonowanie komorników jest więc jednym z niezbędnych elementów sprawnego i skutecznego egzekwowania prawa.

Aby jednak instytucja komornika spełniała pokładane w niej nadzieje, należy ją usprawnić m.in. poprzez dostosowanie do zachodzących w kraju zmian gospodarczych. Taką potrzebę dostrzega się już od dawna.

Konieczność zmian dostrzegało również samo środowisko komorników, które podjęło działania mające na celu przede wszystkim podniesienie etosu tego zawodu m.in. poprzez zwiększenie:

- wymagań co do osób, które wykonują ten zawód;
- nadzoru sprawowanego przez samo środowisko komorników.

Wszystkie te starania znalazły po raz pierwszy, chociaż w nie pełnym wymiarze, wyraz w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. 1997 r. Nr 133, poz. 882). Ustawą tą wprowadzono szereg zmian, które miały usprawnić funkcjonowanie tej instytucji poprzez m.in. obniżenie kosztów, zwiększenie samodzielności komorników, podniesienie rangi zawodu komornika.

Do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, komornik sądowy, pod rządami starych przepisów, był pracownikiem sądowym, z tą jednak różnicą, że sam zatrudniał personel w swojej kancelarii. Miały więc do niego zastosowanie przepisy Kodeksu pracy. Ograniczało to dość istotnie odpowiedzialność komorników w przypadku, gdy przy wykonywaniu nałożonych na nich obowiązków dopuszczali się naruszeń przepisów prawa i norm etycznych.

Wprowadzone zmiany akceptowały zarówno środowiska naukowe, jak i praktyków, w tym samych komorników. Bardzo szybko jednak uświadomiono sobie, że nowe regulacje są niespójne, że zawierają luki szczególnie w odniesieniu do zagadnień ustrojowo-organizacyjnych związanych ze statusem komornika. Poza tym szereg przepisów ustawy budziło trudności interpretacyjne.

W tej sytuacji należało jak najszybciej znowelizować ustawę.

W niemałym stopniu przyczynił się do tego m.in. fakt, że w środkach masowego przekazu ukazały się publikacje opisujące jaskrawe nadużycia popełnione przez niektórych komorników. Poza wskazywaniem nagannego zachowania, coraz częściej słyszało się głosy krytyki dotyczące zasad wynagradzania komorników, umożliwiających uzyskiwanie bardzo znacznych dochodów, rażąco nieadekwatnych do nakładu pracy.

Jednocześnie, samo środowisko komorników zaczęło dążyć do podniesienia rangi wykonywanego zawodu. W konsekwencji zaostrzono wymagania w odniesieniu do osób, które pragną wykonywać tę odpowiedzialną, a przy tym często nieprzyjaźnie postrzeganą przez społeczeństwo profesję.

Efektom tych poglądów była kolejna nowelizacja ustawy (ustawa z dnia 18 września 2001 r. o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz o zmianie niektórych innych ustaw - Dz.U. Nr 130, poz. 1452).

Nowelizacja definitywnie pozbawiła komorników statusu pracownika. Obecnie, będąc funkcjonariuszem publicznym, który działa przy sądzie rejonowym, komornik prowadzi jednocześnie działalność na własny rachunek. Tym samym profesja komornika została zbliżona do statusu wolnego zawodu.

W niniejszym opracowaniu odniosę się tylko do niektórych uregulowań zawartych w ustawie i porównam je z praktyką. Wprowadzie ustawa obowiązuje od niedawna, nie na tyle jednak krótko, by nie można było dostrzec jej najistotniejszych niedociągnięć. Ponadto, analiza materiału empirycznego umożliwiła zaobserwowanie zmian charakteru naruszeń, jakich dopuszczają się komornicy.

II. Status komornika

1. Regulacje prawne dotyczące zawodu komornika

Nowe zasady funkcjonowania komorników, jak już wspomniano, zostały uregulowane w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. 1997 r. Nr 133, poz. 882 z późniejszymi zmianami).

Wykonując swój zawód, komornicy powinni postępować zgodnie z przepisami prawa, złożonym ślubowaniem oraz zasadami etyki zawodowej. Ponadto, mają obowiązek nieustannie podnosić swoje kwalifikacje.

Troska o zwiększenie rangi omawianego zawodu wyraża się m.in. w tym, że zwiększono wymagania wobec kandydatów na komornika. Komornikiem w myśl ustawy może być tylko ten kto:

- posiada obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich,
- jest nieskazitelnego charakteru,
- ukończył wyższe studia prawnicze lub administracyjne,
- odbył aplikację komorniczą,
- złożył egzamin komorniczy,
- ukończył 25 lat.

Każdy, kto chce pełnić funkcję komornika, musi odbyć dwuletnią aplikację komorniczą, zakończoną egzaminem składanym przed komisją powołaną przez Ministra Sprawiedliwości. W skład komisji wchodzi przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości, Krajowej Rady Komorniczej, dwaj sędziowie sądu okręgowego i komornik delegowany przez radę izby komorniczej.

Asesora komorniczego powołuje prezes właściwego sądu apelacyjnego na wniosek komornika, który wyraża zgodę na jego zatrudnienie.

Zwolnieni od odbywania aplikacji i składania egzaminu są sędziowie, prokuratorzy, adwokaci, radcowie prawni, notariusze oraz osoby, które skończyły aplikację

sądową, prokuratorską, adwokacką, radcowską lub notarialną, a także osoby ze stopniem doktora nauk prawnych.

Komornika powołuje Minister Sprawiedliwości z własnej inicjatywy lub na wniosek zainteresowanego, po zasięgnięciu opinii samorządu komorniczego. Ten ostatni ma obowiązek wydać opinię w ciągu 21 dni od dnia otrzymania wniosku.

Jeśli samorząd nie wywiązuje się z nałożonego na niego obowiązku, nie ma to wpływu na rozpoznanie wniosku przez Ministra Sprawiedliwości. Wskazane jest, aby do wniosku zostały załączone dokumenty potwierdzające kwalifikacje, a także opinie o kandydacie. Wniosek powinien być złożony do prezesa sądu apelacyjnego bezpośrednio albo za pośrednictwem izby komorniczej, w której okręgu znajduje się rewir komorniczy, o którego objęcie wnioskuje przyszły komornik.

W ciągu miesiąca od dnia uzyskania nominacji, komornik ma obowiązek, pod rygorem unieważnienia nominacji, utworzyć lub objąć kancelarię i zgłosić ten fakt Ministrowi Sprawiedliwości. W dniu dokonania zgłoszenia komornik nabywa prawo wykonywania czynności komorniczych.

Kolejnym wyrazem działań zmierzających do zwiększenia rangi omawianego zawodu jest wprowadzenie obowiązku złożenia ślubowania wobec Ministra Sprawiedliwości lub uprawnionego prezesa sądu apelacyjnego, według rot zamieszczonej w ustawie.

Odwołać komornika może tylko Minister Sprawiedliwości, przy czym odwołanie może nastąpić wyłącznie z powodu:

- rezygnacji przez komornika z pełnienia obowiązków,
- choroby, uznania przez komisję lekarską ds. inwalidztwa i zatrudnienia za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków komornika,
- odmówienia, bez uzasadnionej przyczyny, poddania się badaniu lekarskiemu, o którym mowa wyżej, pomimo, że zaleciła to właściwa izba komornicza,
- ukończenia 65 roku życia,
- pozbawienia prawomocnym wyrokiem sądu praw publicznych lub prawa wykonywania zawodu,

- rażącego i uporczywego naruszania przepisów prawa, który to fakt został stwierdzony orzeczeniem sądowym, wydanym w wyniku rozpoznania środków zaskarżenia, skarg na czynności komornika lub innych środków prawnych - na wniosek prezesa właściwego sądu apelacyjnego,
- ukarania prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym, karą wydalenia ze służby komorniczej,
- nie podpisania umowy ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy lub utracenia polisy z przyczyn przez siebie zawinionych,
- niemożności pełnienia czynności wskutek zniesienia rewiru.

Jednocześnie ustawodawca zapewnił ciągłość pokoleniową kadry komorniczej m.in. poprzez nałożenie na każdego komornika obowiązku zatrudnienia w kancelarii w okresie 5 lat co najmniej jednego aplikanta, chyba, że zwolni go od tego obowiązku prezes sądu apelacyjnego.

W artykule 1 cytowanej ustawy w sposób jednoznaczny stwierdza się, że komornik sądowy jest funkcjonariuszem publicznym, który działa przy sądzie rejonowym. Przy czym, wypełniając swoje obowiązki, podlega on tylko ustawom oraz orzeczeniom sądu. Oprócz ustawy o komornikach mają tu również zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania cywilnego, a także pragmatyki służbowej.

Z uwagi na okoliczność, że - jak to już wcześniej powiedziano - komornik pełni swą funkcję przy sądzie rejonowym, nadzór nad formalną poprawnością jego działalności sprawuje prezes sądu rejonowego. Nadzór zwierzchni nad działalnością komorników i samorządu komorniczego sprawuje Minister Sprawiedliwości, poprzez prezesów sądów okręgowych, sędziów wizytatorów, a w zakresie kontroli finansowej - przez upoważnione osoby. Należy mieć na uwadze, że nadzór ten nie może wkraczać w działania podlegające nadzorowi sądu.

Niezależnie od nadzoru sprawowanego przez Ministra Sprawiedliwości i prezesów sądów, nadzór nad komornikami sprawuje Krajowa Rada Komornicza.

O tym, jak dużą wagę do instytucji nadzoru przykładają ustawodawca już w dniu przyjęcia nowych rozwiązań prawnych, świadczy fakt, że regulacje dotyczące

nadzoru zostały umieszczone w pierwszych artykułach ustawy (art. 3 i art. 6), a w dalszej jej części został wyodrębniony cały rozdział 9, który traktuje o nadzorze nad komornikami oraz rozdział 10 dotyczący odpowiedzialności cywilnej komorników. Nadzór ten dotyczyć powinien w szczególności:

- szybkości, sprawności i rzetelności postępowań egzekucyjnych;
- poprawności prowadzenia kancelarii tj. biurowości, rachunkowości, z jednym jednak zastrzeżeniem: nie może dotyczyć gospodarki środkami przeznaczonymi na utrzymanie kancelarii komorniczej i na działalność komorniczą;
- kultury pracy, w tym przestrzegania wyznaczonych terminów czynności i przyjmowania interesantów;
- utrzymywania kancelarii komorniczej na poziomie zapewniającym zachowanie „godności urzędu i posiadanych środków”.

Skargi na postępowanie komorników nie mające związku z czynnościami egzekucyjnymi i nieobjęte nadzorem prezesa, rozpatrują organy samorządu komorniczego.

Należy podkreślić, że nadzór prezesa sądu rejonowego polega obecnie wyłącznie na przeprowadzaniu tylko raz w roku kontroli kancelarii komornika. Kontrola sprawowana jest osobiście lub przez wyznaczonego przez prezesa sędziego przy współudziale księgowego.

Ponadto, prezes sądu jest uprawniony do sprawowania nadzoru w ramach rozpatrywania skarg i zażaleń nie stanowiących przedmiotu rozpoznania sądu w trybie art. 767 k.p.c.

W ramach nadzoru, prezes sądu rejonowego jest również uprawniony do żądania od komornika stosownych wyjaśnień i wydawania zarządzeń, których nieprzestrzeganie może stanowić podstawę wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.

Dodatkową formą kontroli nad osobami sprawującymi funkcję komornika jest wymóg składania oświadczeń majątkowych - prezesowi sądu apelacyjnego właściwemu terytorialnie ze względu na siedzibę komornika. Oświadczenie to dotyczy zarówno majątku odrębnego, jak i obejmującego małżeńską wspólność majątkową.

Przedmiotem oświadczenia powinny być dane dotyczące posiadanych środków finansowych, nieruchomości, udziałów (akcji) nabytych w drodze przetargu mienia od Skarbu Państwa lub innej państwowej osoby prawnej, gminy albo związku międzygminnego.

Oświadczenie badane jest przez kolegium sądu apelacyjnego. Oświadczenie to powinno zostać złożone zarówno przed objęciem stanowiska, jak i w dniu jego opuszczenia. Natomiast w trakcie pełnienia funkcji, oświadczenie powinno być składane do 31 marca każdego roku. Oświadczenie powinno dotyczyć stanu na dzień 31 grudnia poprzedniego roku. Oświadczenie przechowuje się przez 6 lat od dnia jego złożenia.

III. Odpowiedzialność dyscyplinarna

Obecnie komornik podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej w przypadku, gdy dopuści się:

- 1) naruszenia powagi i godności urzędu;
- 2) rażącej obrazy przepisów prawa;
- 3) niewykonania poleceń powizytacyjnych;
- 4) wydatkowania środków podlegających dokumentacji na działalność rażąco niezgodną z ich przeznaczeniem;
- 5) rażącej zwłoki;
- 6) naruszenia właściwości określonej w art. 8.

W przypadku wymienionych naruszeń, mogą być stosowane przez Komisję Dyscyplinarną takie kary, jak: upomnienie, nagana, kara pieniężna do dwudziestokrotnej wysokości najniższego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, a nawet wydalenie ze służby komorniczej.

Jednocześnie, kara nagany i pieniężna wiąże się z utratą na 3 lata od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, biernego prawa wyborczego do organów samorządu komorniczego.

Wydalenie ze służby komorniczej wiąże się natomiast z zakazem wykonywania zawodu przez 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego. Kara ta ulega zatarciu dopiero po upływie 5 lat od jej wykonania.

Po upływie 3 lat od dnia popełnienia czynu zagrożonego karą dyscyplinarną postępowania wszcząć nie można, a gdyby zostało wszczęte, ulega z mocy prawa umorzeniu. Nie dotyczy to przypadków, w których czyn ma znamiona przestępstwa. Wówczas ma oczywiście zastosowanie okres przedawnienia przewidziany przepisami prawa karnego.

Środki pozyskane w ramach kar pieniężnych przekazywane są na rzecz Krajowej Rady Komorniczej.

Wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego może złożyć:

- Minister Sprawiedliwości;
- prezes sądu;
- sędzia wizytator;
- organ samorządu komorniczego;
- komornik-wizytator.

W pierwszej instancji sprawy dyscyplinarne rozpoznaje trzyosobowa Komisja Dyscyplinarna, powołana przez Krajową Radę Komorniczą. Od jej orzeczenia przysługuje odwołanie do Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. W takim przypadku stosuje się przepisy postępowania cywilnego o apelacji, z tym zastrzeżeniem, że nie przysługuje kasacja.

Karę wydalenia ze służby może wykonać tylko Minister Sprawiedliwości, pozostałe zaś, Rada właściwej Izby Komorniczej.

Ponadto, Komisja Dyscyplinarna władna jest w drodze uchwały zawiesić w czynnościach komornika, wobec którego toczy się postępowanie karne lub dyscyplinarne. Na uchwałę przysługuje zażalenie do Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Należy jednak pamiętać, że wniesienie zażalenia nie uchyla zawieszenia w pełnieniu funkcji komorniczych.

Uchylenie uchwały zawieszającej komornika w pełnieniu funkcji ma miejsce dopiero z dniem prawomocnego zakończenia postępowania dyscyplinarnego. Wyjątki to sytuacje, gdy:

- 1) komisja dyscyplinarna uchyliła wcześniej z własnej inicjatywy uchwałę o zawieszeniu;
- 2) została orzeczona kara wydalenia ze służby komorniczej.

Orzeczenie o zawieszeniu w czynnościach oznacza, że komornik nie może także pełnić żadnych funkcji w samorządzie komorniczym.

Nadzór zwierzchni nad działalnością komorników i samorządu komorniczego sprawuje Minister Sprawiedliwości, z tym że nie może on naruszać uprawnień

przewidzianych w trybie nadzoru sądowego. Nadzór Ministra Sprawiedliwości sprawowany jest poprzez prezesów sądów apelacyjnych i sędziów wizytatorów.

Na podstawie materiału aktowego, jaki został poddany analizie dla celów niniejszego opracowania, można stwierdzić, że w badanym okresie tj. 1998-2005, na ogólną liczbę 237 wniosków o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego 46 złożył - Minister Sprawiedliwości, 100 - prezesi sądów, 79 - okręgowe izby komornicze, 12 - Krajowa Rada Komornicza.

1. Minister Sprawiedliwości

Minister Sprawiedliwości lub z jego upoważnienia prezes sądu apelacyjnego może zlecić sędziemu wizytatorowi przeprowadzenie wizytacji w określonej kancelarii.

Ponadto, w ramach sprawowanego nadzoru Krajowa Rada Komornicza przedkłada Ministrowi Sprawiedliwości uchwały i protokoły walnych zgromadzeń izb komorniczych i Krajowego Zjazdu Komorników, a także własne sprawozdanie roczne wraz z bilansem, w terminie dwóch tygodni od dnia ich otrzymania lub sporządzenia. Minister Sprawiedliwości może jednak zażądać od prezesa Krajowej Rady Komorniczej i rad izb komorniczych także innych dokumentów.

W przypadkach, gdy Minister Sprawiedliwości uznaje to za konieczne, gdyż uchwała jest sprzeczna z prawem może, w terminie 6 miesięcy od jej otrzymania, zwrócić się do Sądu Najwyższego z wnioskiem o jej uchylenie.

Sąd może oddalić wniosek lub uchylić zaskarżoną uchwałę i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu organowi samorządowemu, wskazując jednocześnie sposób jej załatwienia.

Przykład (VPA 296/00)

Minister Sprawiedliwości, korzystając ze swych uprawnień wynikających z art. 68 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, pismem z 20 września 2000 r. (DSN II 504/107/00) złożył skargę, wnosząc o uchylenie jako sprzecznej z prawem uchwały nr 58 Krajowej Rady Komorniczej z 27 stycznia 2000 r. w części dot. § 21 ust. 7 Regulaminu w sprawie trybu postępowania dyscyplinarnego

wobec komorników sądowych. Sąd Najwyższy, Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z dnia 17 listopada 2000 r. uchylił zaskarżoną uchwałę i przekazał ją do ponownego rozpoznania przez Krajową Radę Komorniczą. Pierwotny (uchylony) tekst brzmiał następująco: „nieusprawiedliwione niestawiennictwo wnioskodawcy na trzech kolejnych rozprawach w tej samej sprawie powoduje umorzenie postępowania”. Zaskarżona uchwała naruszała zdaniem Sądu art. 73 ustawy, gdyż zgodnie z treścią wymienionego artykułu umorzenie postępowania dyscyplinarnego następuje jedynie wówczas, gdy zostało ono wszczęte po upływie trzech lat od dnia popełnienia czynu, a jeśli zawiera on znamiona przestępstwa, nie wcześniej niż z upływem okresu wskazanego w przepisach prawa karnego.

Pogląd Ministra Sprawiedliwości podzieliła również Krajowa Rada Komornicza i wносиła o uwzględnienie skargi.

W początkowym okresie obowiązywania ustawy, Minister Sprawiedliwości kierował wnioski o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wobec komorników, którzy odmówili ujawnienia wysokości uzyskiwanych dochodów. Dopiero w późniejszym okresie pojawiały się postępowania, których przedmiotem było naruszenie zasad etyki zawodowej, czy norm proceduralnych, w związku z wykonywaniem przez komorników ich funkcji.

Przykład (D 44/98; D 19/98; D 20/98)

Minister Sprawiedliwości wystąpił do Komisji Dyscyplinarnej przy Krajowej Radzie Komorniczej o wszczęcie postępowań dyscyplinarnych przeciwko:

- 1) R.M.N. de P. - komornikowi sądowemu rewiru III przy Sądzie Rejonowym dla Krakowa-Krowodrzy (wniosek z dnia 20.11.1998 r.; orzeczenie Komisji Dyscyplinarnej z dnia 2.03.1999 r.);
- 2) B.G. - komornikowi sądowemu rewiru VI przy Sądzie Rejonowym dla Krakowa-Podgórze (wniosek z dnia 10.11.1998 r.; orzeczenie Komisji Dyscyplinarnej z dnia 2.03.1999 r.);

- 3) A.D. - komornikowi rewiru V przy Sądzie Rejonowym dla Krakowa-Podgórze (wniosek z dnia 10.11.1998 r.; orzeczenie Komisji Dyscyplinarnej z dnia 4.03.1999 r.).

Obwinionym zarzucano odmowę wykonania polecenia Ministra Sprawiedliwości przekazanego przez prezesa sądu rejonowego tj. podania informacji o wysokości pobranego wynagrodzenia prowizyjnego, przez co obwinieni dopuścili się rażącej obrazy przepisu art. 64 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz przepisu art. 100 § 1 Kodeksu pracy (rażące naruszenie obowiązków pracowniczych), co uniemożliwiało należyte sprawowanie nadzoru.

Komisja dyscyplinarna uznała obwinionych za winnych zarzucanych im czynów i **wymierzyła im karę upomnienia** (sygn. akt D 44/98; D 19/98; D 20/98). Obwinieni zaskarżyli to orzeczenie do Sądu Okręgowego w Krakowie Wydział VI Pracy. Wyrokiem z dnia 1.06.2000 r. **Sąd uznał argumentację komisji za bezzasadną i zmienił zaskarżone orzeczenia w części dotyczącej** rozstrzygnięcia o karze, uchylając wymierzoną karę dyscyplinarną upomnienia.

W uzasadnieniu sąd stwierdził, że komisja ustaliła, iż komornika z sądem łączy stosunek pracy i tym samym prezes sądu jako pracodawca ma wprawdzie prawo wydawać polecenia służbowe, jednak odmowa ich wykonania **nie może być traktowana jako rażące naruszenie prawa.**

Zgodnie bowiem z brzmieniem art. 71 pkt. 1-4 karę dyscyplinarną można wymierzyć komornikowi w przypadku uznania jego zachowania za rażące naruszenie prawa. Skoro komisja uznała, że zachowanie obwinionych nie wyczerpuje znamion rażącej obrazy prawa, a pozostałe zachowania uzasadniające odpowiedzialność dyscyplinarną komorników, wymienione enumeratywnie w art. 71 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji nie miały miejsca, wymierzenie kary upomnienia pozbawione jest podstawy prawnej.

2. Prezesi sądów

W latach 1998-2005 na ogólną liczbę 237 wniosków o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego 100 skierowanych było przez prezesów sądów. Niestety zbyt często zarzuty w nich formułowane cechował bardzo duży stopień ogólności np.:

- „w sposób niewłaściwy przyjmował interesantów”,
- „nie wypełnia należycie swych obowiązków”

bez podania konkretnych przykładów danego rodzaju zachowania.

Powoduje to zwracanie wniosków (zwłaszcza przez sądy, przed którymi prowadzone jest postępowanie odwoławcze), celem doprecyzowania zarzutów. Dopiero bowiem po ich dokładnym określeniu można skutecznie wszcząć postępowanie dyscyplinarne. Takie niedociągnięcia powodują opóźnienia w rozpatrywaniu wniosków przez komisje dyscyplinarne.

3. Krajowa Rada Komornicza, okręgowe izby komornicze

Niezależnie od nadzoru sprawowanego przez Ministra Sprawiedliwości i prezesów sądów, nadzór sprawuje również Krajowa Rada Komornicza i okręgowe izby komornicze.

Krajowa Rada Komornicza wyznacza spośród swego grona komorników-wizytatorów, którzy są zobowiązani dokonywać wizytacji w kancelariach danego okręgu. Istotne jest przy tym, że każda kancelaria powinna być przedmiotem wizytacji przynajmniej raz na trzy lata.

Krajowa Rada Komornicza sprawuje nadzór badając terminowość, rzetelność oraz skuteczność postępowań egzekucyjnych. Wizytatorzy mają wgląd w czynności komorników, ponadto mogą żądać wyjaśnień. W przypadku stwierdzenia uchybień mogą wystąpić do sądu o wydanie zarządzenia w trybie art. 759 § 2 k.p.c.

Ważne jest, że polecenia i wnioski z wizytacji muszą być przedmiotem obowiązkowego szkolenia prowadzonego przez Krajową Radę Komorniczą i rady izb komorniczych.

W ramach nadzoru sprawowanego przez samo środowisko komornicze, wnioski o wszczęcie postępowań dyscyplinarnych składają również rady izby komorniczych poszczególnych okręgów. Prym wiedzie tu Rada Izby Komorniczej w Gdańsku.

Na ogólną liczbę 237 wszystkich wniosków w badanym okresie tj. 1998-2005, rady złożyły 79, z czego 27 przypada na Radę Izby Komorniczej w Gdańsku i 12 na Krajową Radę Komorniczą w Warszawie.

Zarzuty zgłaszane we wnioskach, inaczej niż w wypadku innych grup uprawnionych, można podzielić na dwa rodzaje.

Pierwszy dotyczy przypadków naruszeń przepisów egzekucyjnych.

Drugi dotyczy raczej naruszeń przepisów wewnętrznych, porządkowych - ustanowionych przez radę, mających znaczenie wewnątrz korporacyjne, np. odmowa uczestnictwa w szkoleniach, odmowa opłacania składek.

Kierowanie wniosków o ukaranie osób, które dopuściły się naruszeń norm korporacyjnych, ma oddziaływać dyscyplinująco. Wydaje się jednak celowe rozważenie, czy akurat karanie wszystkich tego rodzaju naruszeń jest konieczne.

IV. Charakterystyka naruszeń (przykłady)

1. Uwagi ogólne

Jak już wspomniano, analizując sprawy z lat 1998-2005, można zauważyć wyraźną zmianę rodzaju naruszeń, które powodują wszczęcie postępowań dyscyplinarnych.

W początkowym okresie lat 1998-2000 inicjatorem wszczęcia takich postępowań był w przeważającej większości przypadków Minister Sprawiedliwości i to z powodu odmowy ujawniania przez komorników ich dochodów.

W późniejszym okresie obowiązywania ustawy, coraz więcej spraw wszczynanych jest z wniosków prezesów sądów rejonowych, ale przede wszystkim inicjatorami postępowań dyscyplinarnych są okręgowe izby komornicze. Szczególnie aktywna jest pod tym względem Izba Komornicza w Gdańsku. Może to wynikać z faktu, że na obszarze działania tej izby jest wielu niezdiscyplinowanych komorników, jak również że izba ta przejawia znacznie większy rygorizm niż pozostałe, jeśli chodzi o przestrzeganie zasad etycznego i zgodnego z prawem zachowania zrzeszonych przez nią członków.

Charakterystyczne jest przy tym, że w całym badanym okresie wśród osób, wobec których wszczęto postępowanie dyscyplinarne, można wyróżnić grupę, która wykazuje niezwykle silną skłonność do naruszeń dyscyplinarnych; nazwiska powtarzają się w całym badanym okresie, a liczba postępowań dyscyplinarnych prowadzonych przeciwko tym osobom sięga co najmniej kilku rocznie.

Wydaje się, że w przypadku tej grupy słuszne jest przyjęcie tezy, że komornicy ci w sposób bardzo dowolny interpretują obowiązujące ich przepisy prawa, w tym normy korporacyjne. **Jednocześnie można uznać, że stosowane wobec nich środki są mało skuteczne, skoro ponownie - mimo uprzednio już wymierzonych kar dyscyplinarnych - dopuszczają się, naruszeń i to często tych samych.**

Jednocześnie, może to także oznaczać, że izby, do których należą, są bardziej aktywne w dyscyplinowaniu swoich członków niż pozostałe.

Swoistym rekordzistą jeśli chodzi o liczbę prowadzonych wobec niego spraw był A.C. - komornik rewiru II przy Sądzie Rejonowym w Słupsku. Zarzuty wobec niego mają różnoraki ciężar gatunkowy.

Są to zarówno naruszenia dotyczące przepisów proceduralnych postępowania egzekucyjnego, jak i wewnętrznych norm korporacyjnych, np.:

- nieudzielanie odpowiedzi na pisma rady,
- odmowa udzielenia radzie informacji.

Tak było w sprawie z wniosku Rady Izby Komorniczej w Gdańsku (D 1/03). Za czyny wskazane powyżej obwinionemu komornikowi wymierzono karę nagany oraz obciążono go kosztami postępowania w sprawie.

Przeprowadzona dla potrzeb niniejszego badania analiza akt postępowań dyscyplinarnych, jakie znajdują się w Krajowej Radzie Komorniczej, wskazuje że najczęstsze naruszenia, jakich dopuszczają się komornicy, to:

- 1) naruszenia procedur egzekucyjnych określonych m.in. przepisami Kodeksu postępowania cywilnego oraz ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. W szczególności dotyczy to:
  - przewlekłości czy wręcz beczynności,
  - prowadzenia postępowania egzekucyjnego bez tytułu wykonawczego,
  - bezwzględnego prowadzenia egzekucji, polegającej na eksmisji z lokali mieszkalnych, często bez respektowania treści orzeczenia sądowego o eksmisji (np. w części dot. udostępnienia osobie eksmitowanej lokalu socjalnego),
  - naruszania właściwości wynikającej z rewirów komorniczych („zabierania egzekucji” komornikom z innych rewirów);
- 2) naruszenia zasad etyki zawodowej;
- 3) naruszenia zarządzeń prezesów nadzorujących danego komornika;
- 4) naruszenia przepisów regulujących zasady finansowania egzekucji oraz funkcjonowania kancelarii komorniczych;
- 5) naruszenia prawa popełnione w życiu prywatnym;
- 6) naruszenia przepisów korporacyjnych.

2. Naruszenia proceduralne

Przykładem rażącego niedbalstwa i wręcz lekceważącego stosunku do obowiązków, a zarazem zasad proceduralnych i etyki zawodowej jest sprawa z wniosku prezesa Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze przeciwko komornikowi tamtejszego sądu - W.J. (D 8/03). Obwinionemu zarzucono „naruszenie powagi i godności urzędu komornika oraz notoryczne, rażące lekceważenie przepisów prawa - art. 763 k.p.c.”.

W uzasadnieniu wnioskodawca stwierdził, że na skutek licznych skarg uczestników postępowań egzekucyjnych, wielokrotnie zwracano obwinionemu uwagę na brak rzetelności i sumienności w podejmowanych przez niego czynnościach **(14 skarg dołączonych do wniosku) - czyli 14 bezskutecznych pouczeń za okres od 1.03.2002 r. do 24.03.2003 r.**

Z analizy kolejnych spraw wynika, że w 34 przypadkach, w których do komornika wystosowano przynajmniej dwa ponaglenia, a (zdarzały się nawet przypadki sześciokrotnych ponagleń) stwierdzono brak jakiegokolwiek reakcji ze strony komornika na stawiane mu zarzuty, czy też zgłaszane wobec niego wnioski, odnośnie jego zachowania w przyszłości.

Mając na uwadze powyższy stan faktyczny, prezes Sądu Rejonowego, uznając, że obwiniony komornik ma zbyt duży rejon i dlatego nie jest w stanie sprostać swym obowiązkom, wystąpił do prezesa Sądu Okręgowego o rozważenie celowości złożenia wniosku w przedmiocie utworzenia drugiego rewiru komorniczego (pismo z 21.12.2001 r.).

Ustosunkowując się do powyższego wniosku, komornik oświadczył, że: **„(...) nie jest dla niego zbyt dużym obciążeniem, zaś jeden komornik jest w stanie prawidłowo wywiązywać się z obowiązków”** (pismo z dnia 5.03.2002 r.).

Z uwagi na stanowisko komornika i opisany wcześniej stan faktyczny, prezes Sądu uznał, że stwierdzone zaniedbania **„należy położyć na karb arogancji i lekceważenia zarówno stron postępowania jak i licznych upomnień adresowanych do komornika w ramach nadzoru”**, co komornik pośrednio sam potwierdził, składając przytoczone oświadczenie.

W dalszej części prezes stwierdził, że „**taki stan rzeczy jest niedopuszczalny - prowadzi bowiem nie tylko do tolerowania notorycznego naruszenia przepisów prawa, ale także do podważania autorytetu sądu i jego prawomocnych orzeczeń, oraz komornika - jako organu Państwa, wcielającego w życie ideał sprawiedliwości, co rażąco narusza powagę i godność urzędu komornika jako funkcjonariusza publicznego**”.

Przykład (D 1/99)

Minister Sprawiedliwości zgłosił wniosek o wymierzenie kary dyscyplinarnej (nagany) komornikowi Sądu Rejonowego w Kraśniku, panu J.F. Podstawą wniosku o ukaranie było działanie komornika polegające na przyjęciu wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego polegającego na przywróceniu posiadania miedzy i nakazaniu oddania pasa gruntu oraz żądanie od wierzyciela uiszczenia zaliczki (obraza art. 759 § 1 w związku z art. 1049 § 1 k.p.c.).

Naruszenie wynika z faktu że organem właściwym do prowadzenia egzekucji był sąd. W odpowiedzi na stawiane mu zarzuty komornik stwierdził, że swą **niewłaściwość** zauważył dopiero po rozpoczęciu egzekucji i przyjęciu zaliczki, dlatego też z opóźnieniem postępowanie egzekucyjne umorzył.

Minister Sprawiedliwości uznał, że komornik opisanym powyżej działaniem doprowadził do nienależnego pobrania zaliczki oraz przedłużenia postępowania.

Komisja dyscyplinarna orzeczeniem z dnia 1.06.1999 r. (sygn. akt D 1/99), uniewinniła obwinionego od stawianych mu zarzutów wobec braku rażącego naruszenia prawa i przedawnienia, gdyż w tym przypadku miały zastosowanie przepisy ustawy z dnia 16.09.1982 r. o pracownikach urzędów państwowych, które przewidywały roczny okres przedawnienia.

Od powyższego orzeczenia komisji dyscyplinarnej, Minister Sprawiedliwości złożył odwołanie. Sąd Okręgowy - Sąd Pracy, VII Wydział Pracy w Lublinie nakazał uchylić zaskarżone orzeczenie i postępowanie w sprawie umorzyć ze względu na upływ okresu przedawnienia (VII Pa 17/00).

Przewlekłość była także przyczyną wszczęcia postępowania przeciwko J.Sz., komornikowi przy Sądzie Rejonowym w Lipnie, i skierowania wniosku o ukaranie przez Radę Izby Komorniczej w Gdańsku.

Przykład (D 21/99)

W dniu 15.12.1999 r. prezes Sądu Rejonowego w Siedlcach skierował wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego i zawieszenie komornika rewiru III w czynnościach, gdyż komornik ten:

- nie podejmował żadnych czynności, nawet po uiszczeniu zaliczki (art. 759 k.p.c. w związku z art. 767 k.p.c.);
- nie udzielał wierzycielom informacji o stanie spraw (art. 763 k.p.c.);
- nie umarzał postępowania egzekucyjnego mimo że stwierdzał, iż dłużnik nie posiada majątku;
- kierował wnioski do ZUS o wypłatę świadczeń alimentacyjnych bez faktycznego ustalenia, czy egzekucja świadczeń alimentacyjnych jest częściowo lub całkowicie bezskuteczna (art. 4 pkt 1 w związku z art. 7 pkt 1 ustawy o funduszu alimentacyjnym z dnia 18.07.1974 r. - Dz.U. 1991 r. Nr 45, poz. 200);
- zajmował wynagrodzenia za pracę bez zawiadomienia dłużnika o wszczęciu egzekucji (art. 881 k.p.c. i art. 883 § 1 k.p.c.);
- nie doręczał dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji przy pierwszej czynności egzekucyjnej (art. 805 k.p.c.);
- wprowadzał nieprawidłowe zapisy do ksiąg rachunkowych;
- nie wypłacał pracownikom jednorazowego świadczenia urlopowego.

Ponadto, w wyniku przeprowadzonej w 1998 r. kontroli stwierdzono, że zwiększyła się liczba spraw niezłatwionych. Z ogólnej liczby 710 spraw jakie wpłynęły, ostatecznie załatwiono 460. O ile pozostałość z roku 1997 wynosiła 1.924 sprawy, to na koniec 1998 r. liczba spraw niezłatwionych wynosiła już 2.438. Komornik zaprzestał stosowania instytucji zajęcia nieruchomości.

Przykładowo: komornicy innych dwóch rewirów dokonali 226 zajęć, a obwiniony komornik tylko 3. Nagminnie zawiadamiano o wszczęciu postępowania

egzekucyjnego drogą pocztową, a później dopiero komornik udawał się do lokalu dłużnika, gdzie stwierdzał brak ruchomości. Tymczasem, zgodnie z treścią art. 805 k.p.c. powinien doręczyć dłużnikowi zawiadomienie o wszczęciu egzekucji przy pierwszej czynności.

Natomiast komornik ten chętnie prowadził eksmisję z lokalu, przy czym w 5 sprawach nie było wskazanych lokali zastępczych mimo, że taki wymóg określił sąd.

Po zakończeniu egzekucji komornik nie wydawał postanowienia o ustaleniu kosztów postępowania (art. 770 k.p.c.).

Co do przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w wielu przypadkach mimo, że wymagał tego stan faktyczny, komornik nie kierował stosownych wniosków. Natomiast w innych sprawach, gdzie nie było takiej potrzeby lub nie był do końca ustalony stan faktyczny, wnioski takie były kierowane.

Podobnie wyglądały wyniki kontroli przeprowadzonej w 1999 r. Jak stwierdził wizytator w protokole z wizytacji: **„podstawowym mankamentem pracy komornika jest zdaniem kontrolującego beczynność. Komornik po wpłaceniu zaliczki przez wierzyciela ogranicza się w swych czynnościach i obowiązkach jedynie do wysłania zawiadomienia o wszczęciu egzekucji i wezwania do dobrowolnego spełnienia, przy czym nie podejmuje w sprawie żadnych czynności - art. 805 k.p.c.”**¹. Beczynność potwierdzały również skargi wierzycieli kierowane do prezesa sądu właściwego dla danego komornika (sygn. akt D 21/99).

Na marginesie warto dodać, że komornik odpowiada dyscyplinarnie za przekroczenie trzydniowego terminu, w jakim jest zobowiązany podjąć czynności egzekucyjne, od dnia otrzymania wniosku o wszczęcie egzekucji (art. 45).

Przykład (D 20/03)

W trakcie wizytacji stwierdzono, że obwiniony J.Sz. **„w 33 sprawach dopuścił się rażącej przewlekłości postępowania m.in. wskutek niepodjęcia**

---

¹ Cytat z protokołu z kontroli działalności komornika rewiru III przy Sądzie Rejonowym w Siedlcach za rok 1999.

czynności". Kolejne wizytacje wykazały, że komornik nie wykonał poleceń pokontrolnych, czym dopuścił się przewinienia dyscyplinarnego z art. 71 pkt 3 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji.

W trakcie prowadzonego postępowania Minister Sprawiedliwości odwołał obwinionego ze stanowiska komornika.

Przykład (IV Pz/50/99)

W dniu 5.03.1999 r. Minister Sprawiedliwości skierował do Komisji Dyscyplinarnej ds. Komorników przy Krajowej Radzie Komorniczej wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko A.C., komornikowi w Słupsku, zarzucając mu rażącą obrazę prawa tj.:

- dokonywanie eksmisji z lokali bez zawiadamiania o tym fakcie właściwego dłużnika;
- przeprowadzanie egzekucji tj. eksmisji z lokalu w trakcie pobytu dłużnika w szpitalu;
- zaniżanie wartości zajętych ruchomości poprzez wycenianie ich na 1 zł za każdą pozycję. W protokole poszczególne pozycje będące przedmiotem egzekucji określał jako: „segment, worek z rzeczami z kuchni, lodówka Predom, worek z rzeczami z łazienki”. Wycena ta była więc wyjątkowo dowolna i nie mieściła się w granicach jakiegokolwiek racjonalności, a nawet zdrowego rozsądku;
- niezawiadamianie dłużnika o terminie licytacji należących do niego ruchomości.

Nic więc dziwnego, że uzyskana w następstwie tak przeprowadzonej wyceny kwota z licytacji **pozostawała w rażącej dysproporcji do kosztów egzekucji (29,25 zł - 2.758,68 zł).**

Kolejny zarzut, to prowadzenie egzekucji wobec majątku dłużnika, gdy oczywiste było, że ze sprzedaży nie uzyska się sumy niezbędnej nawet na pokrycie kosztów egzekucyjnych.

W ocenie Ministra Sprawiedliwości taka forma przeprowadzenia egzekucji była działaniem wypaczającym cel egzekucji (w przypadku, gdy z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych, postępowanie powinno być umorzone w całości lub części z urzędu art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c.).

Ten sam komornik, mimo że spółdzielnia zgłaszająca wniosek o przeprowadzenie eksmisji z lokalu oferowała mu swoich pracowników, angażował do wynoszenia sprzętów osoby trzecie na podstawie umowy o dzieło, co znacznie zwiększało koszty egzekucji.

Ponadto komornik ten:

- wszczywał egzekucję pomimo braku na tytule bankowym klauzuli wykonalności;
- sporządzał niekompletne protokoły, np. przy bezskutecznej licytacji ograniczał się do stwierdzeń „brak ruchomości o wartości handlowej”.

W sytuacji, gdy licytacja nie dochodziła do skutku, bez zgody wierzyciela wyznaczał drugi termin, co stanowi naruszenie art. 875 k.p.c.

Powyższe naruszenia dotyczyły postępowań egzekucyjnych w sprawach o sygnaturze: II Km 366/98; II Km 71/97; II Km 263/98; II Km 361/98; II Km 722/98; II Km 606/98; Km 87/98; Km 86/98; Km 97/98; Km 106/98; Km 125/98.

W uzasadnieniu wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego Minister Sprawiedliwości stwierdził: „**Nader istotne uchybienia nie tylko w sposób rażąco obrażają przytoczone przepisy, lecz również, ze względu na ich rodzaj, naruszają powagę i godność sądowych organów egzekucyjnych** tj. art. 71 pkt. 1, 2 ustawy o komornikach sądowych.”

Niezależnie od wniosku Ministra Sprawiedliwości skierowanego do prezesa Sądu Rejonowego w Słupsku, dotyczącego tego samego komornika, wpłynęła w dniu 6.04.1998 r. **skarga dłużników na sposób przeprowadzenia egzekucji**. W swej skardze **dłużnicy podnieśli, że komornik:**

- zabrał w trakcie egzekucji sprzęt osoby trzeciej tj. kuzyna, u którego akurat dłużnik przebywał (nie było to miejsce stałego zamieszkania dłużnika).

Komornik stwierdził, że zabiera sprzęt na podstawie „domniemania”. Pracownicy zabierając sprzęt, **wyrywali kable, zachowywali się agresywnie, pobrudzili mieszkanie;**

- zabrał samochód mimo, że był własnością PKO i stanowił zabezpieczenie kredytu. **Na informację dłużnika, że przedmiot egzekucji stanowi własność banku, stwierdził: „że jego to nie obchodzi i jeżeli nie oddam kluczyków to wieczorem zabiorą go na lawetę”.** Następnie samochód o wartości giełdowej 16.800,00 zł sprzedał za kwotę 10.125,00 zł. Z uzyskanych sum nie zaspokoił żadnego wierzyciela, a na pytanie telefoniczne odpowiadał: **„Nie mam przyjemności z panem rozmawiać i rzucał słuchawkę”.**

Oceniając powyższą sytuację, nawet jeśli komornik działał na podstawie „domniemania” to nie uprawniało go to do dewastacji mieszkania, zwłaszcza, gdy posiadał wiedzę, że nie jest to mieszkanie dłużnika. Ponadto mając wiedzę, że na zajmowanych rzeczach jest ustanowione zabezpieczenie na rzecz innego podmiotu, musiał mieć świadomość, że taka egzekucja wywoła m.in. powództwo przeciwegzekucyjne, a tym samym przedłużenie całego postępowania egzekucyjnego.

W dniu 10.05.1999 r. wypłynął do Komisji Dyscyplinarnej Komorników kolejny wniosek Ministra Sprawiedliwości, w którym stwierdzono, że od 1.03.1997 r. do 16.04.1999 r. komornik, o którym pisano powyżej, ponownie zachowaniem swym naruszał pozycję i godność sprawowanego urzędu (art. 71 pkt 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji).

Z ogólnej liczby skarg, jakie wpłynęły w 1997 r. do wskazanego powyżej sądu rejonowego, 19 to skargi w trybie administracyjnym, a 72 w trybie art. 767 k.p.c.

W 1998 r. wniesiono 39 skarg w trybie administracyjnym, 247 w trybie art. 767 k.p.c. **(50% tych skarg dotyczyła właśnie działań opisanego komornika).**

Większość skarg administracyjnych dotyczących zachowania tego komornika i jego pracowników uznano za bezzasadne, mając jednak na uwadze ich liczbę, można chyba pokusić się o stwierdzenie, że zachowanie komornika nie było zgodne, przynajmniej w niektórych sprawach, z prawem i zasadami etyki zawodowej.

O lekceważącym stosunku do pełnionych obowiązków świadczy również fakt, że komornik ten odpowiadał, mimo wyraźnych poleceń prezesa sądu rejonowego, ze znacznym opóźnieniem na wniesione przeciwko niemu skargi (od 6 tygodni do ponad 3 miesięcy, mimo, że do udzielenia odpowiedzi zakreślono termin 7-dniowy). W udzielanych odpowiedziach stwierdzał, że zarzucane mu uchybienia mają charakter jednostkowy i że dołoży starań, aby się nie powtórzyły.

Tłumaczenia te w świetle liczby złożonych na niego skarg, muszą być uznane za zdecydowanie niewystarczające. **Świadczą natomiast o wręcz jaskrawej bezskuteczności działań dyscyplinujących komornika.** Zwłaszcza, że - niezależnie od postępowań dyscyplinarnych przeciwko temu samemu komornikowi - było również prowadzone śledztwo (1 Ds. 3367/98 - przez Prokuraturę Rejonową w Koszalinie). Zarzut obejmował prowadzenie eksmisji z lokalu mieszkalnego:

- **mimo, że wyrok uzależniał przeprowadzenie eksmisji od udostępnienia dłużnikowi lokalu zastępczego** (art. 231 § 1 k.k.). Śledztwo zostało umorzone, gdyż czyn nie zawierał znamion czynu zabronionego (art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.),
- mimo, że dłużnik przebywał w szpitalu, komornik nie zadbał o należyty nadzór nad prowadzoną egzekucją, tj. **nie protokołowano czynności. Skutkowało to zaginięciem wielu ruchomości** - ta sprawa również została umorzona (art. 322 § 1 k.p.k.), tym razem z powodu niewykrycia sprawcy.

Postępowanie dyscyplinarne zostało zawieszona na czas postępowania karnego. Od tego postanowienia Minister Sprawiedliwości złożył odwołanie. Ostatecznie śledztwo zostało umorzone.

3. Naruszenia procedur egzekucji z nieruchomości

Na szczególnie rażące przykłady niewłaściwych zachowań komorników natrafiono podczas analizy spraw dotyczących egzekucji z nieruchomości.

Przykład (D 4/02)

Prezes Sądu Rejonowego zarzucał M.B. - komornikowi SR w Lubartowie, prowadzenie spraw z rażąco przewlekłością. Przykładowo, egzekucja z nieruchomości w sprawie **Km 16/92 trwała od 1992 r. do 1999 r.** Pierwsza czynność, zgodna z prawem licytacja, została przeprowadzona po upływie ponad **sześciu lat** od dnia wszczęcia postępowania egzekucyjnego.

Podobnie w sprawie o sygn. Km 208/92. Ponadto postępowanie to cechował m.in. brak doręczeń i brak obwieszczeń o licytacji. Postępowanie egzekucyjne w sprawie Km 328/92 trwało od 1992 r. do grudnia 2001 r. (sześć i pół roku).

Komornik ten notorycznie zwlekał z udzielaniem odpowiedzi na pytania kierowane do niego przez prezesa sądu w ramach sprawowanego nadzoru.

Opóźnienia w udzielaniu odpowiedzi sięgały np. 2,5 miesiące (Km 208/97). Zdarzały się też przypadki, że komornik ten wręcz uniemożliwiał sądowi sporządzenie planu podziału uzyskanej w trakcie egzekucji kwoty. Przykładowo, po uprawomocnieniu się postanowienia o zasądzeniu własności nieruchomości, nie ustalał niezwłocznie kosztów egzekucyjnych, podlegających w pierwszej kolejności zaspokojeniu z sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości.

Do nagminnych należały takie zachowania, jak niewykonywanie poleceń pokontrolnych. Wiele spraw dyscyplinarnych, jakie toczyły się przeciwko temu komornikowi, wszczęto na wniosek dłużników lub wierzycieli.

W zakończeniu swojego wniosku, prezes sądu poinformował, że zostało również skierowane do Prokuratury Rejonowej w Lubartowie zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przez komornika przestępstwa z art. 271 § 1 k.k. (poświadczył nieprawdę co do faktu zajęcia nieruchomości, chociaż wymienione czynności egzekucyjne w ogóle nie miały miejsca - Km 62/01, Km 63/01, Km 201/01).

Postępowanie dyscyplinarne trwało bardzo długo z uwagi na nieustanną nieobecność obwinionego na kolejnych terminach z powodu choroby - **diagnoza „tępienie nerwicowe”**.

Natomiast **obwiniony uważał, że jego zachowania były prawidłowe, a stawiane mu zarzuty to efekt stronniczego nastawienia prezesa sądu rejonowego, który nadzoruje jego rewir komorniczy.**

Z informacji uzyskanych w Biurze Krajowej Komisji Dyscyplinarnej wynika, że obwiniony **przeszedł na emeryturę, co oznacza, że postępowanie wobec niego zostało umorzone.**

4. Egzekucje bez tytułu wykonawczego

Pisząc o niewłaściwych czy wręcz niekompetentnych zachowaniach komorników, należy wspomnieć o przypadkach prowadzenia **egzekucji bez tytułu wykonawczego.**

Przykład (D 12/02)

Prezes sądu okręgowego skierował 12.11.2001 r. wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko M.B. - komornikowi przy Sądzie Rejonowym w Kozienicach za naruszenie powagi i godności urzędu, rażącą obrazę przepisów prawa i niestosowanie zaleceń sądu - art. 71 ust. 1-3 ustawy.

Uchybienia te zostały ujawnione w następstwie skarg uczestników postępowań egzekucyjnych i następnie potwierdzone wynikami kontroli. W jej toku stwierdzono, że:

- zostały naruszone przepisy art. 776 k.p.k. **poprzez prowadzenie egzekucji bez tytułu wykonawczego.** Sąd Rejonowy uchylił nadany wyrokowi zaocznemu rygor natychmiastowej wykonalności i mimo wniosku dłużnika o wstrzymanie egzekucji, komornik nie odwołał zajęcia wynagrodzenia za pracę dłużnika (Km 178/01). Wniosek został rozpoznany dopiero w dniu 27.08.2001 r. i to na wyraźne polecenie prezesa Sądu Okręgowego w Radomiu, w wyniku którego postępowanie egzekucyjne zostało zawieszono;
- art. 22 ustawy z 29.08.1997 r. - wielokrotnie, w sposób rażący nie został zachowany tygodniowy termin przekazania na rzecz wierzyciela

- wyegzekwowanych środków, co powoduje konieczność zapłacenia uprawnionemu odsetek za zwłokę (Km 191/01), który to fakt nie miał miejsca;
- art. 745 k.p.k. - poprzez wielokrotne (mimo wyraźnych zaleceń sądu co do metodyki wyliczeń) wadliwe ustalenie wysokości kosztów postępowania zabezpieczającego i egzekwowanie ich od dłużnika. Spowodowało to uchylene przez sąd postanowień komornika (Km 118/98). Zwłaszcza, że jak wynikało ze stanu faktycznego, koszty sądowe zostały zapłacone przez dłużnika przed skierowaniem nakazu do egzekucji. W sprawie tej komornik „nie uznał za właściwe zastosowanie się do zaleceń sądu”.

W powyższej sprawie zostało wydane orzeczenie, którym wymierzono obwinionemu karę upomnienia oraz obciążono go kosztami postępowania dyscyplinarnego w wysokości 500 zł.

Przykład (D 9/01)

Podobny stan faktyczny miał miejsce w sprawie D 9/01, gdzie J.F. - komornik Sądu Rejonowego w Kraśniku - w okresie od 1.02.2000 r. do 31.05.2001 r. zawyżył koszty egzekucyjne na łączną kwotę 13.526,30 zł.

Komisja dyscyplinarna uznała obwinionego winnym i orzekła wobec niego karę upomnienia oraz obciążyła kosztami postępowania dyscyplinarnego.

Przykład (D 6/02)

Szczególnie rażący przykład podobnego działania, to sprawa D 6/02. Obwiniony A.T. - komornik rewiru III w Rzeszowie - **przeprowadził czynności egzekucyjne w oparciu o nieprawomocny wyrok, w sytuacji gdy został zawieszony rygor natychmiastowej wykonalności - art. 776 k.p.c.**

Wniosek do komisji został **skierowany przez prezesa Sądu Okręgowego w Rzeszowie**. Jego efektem było ukaranie obwinionego **przez komisję dyscyplinarną naganą i obciążenie kosztami postępowania dyscyplinarnego**.

Kolejnym szczególnie rażącym przykładem takich nagannych zachowań jest przypadek komornika J.F. przy Sądzie Rejonowym w Wolsztynie.

Przykład (D 19/03)

Prezes Sądu Rejonowego w Wolsztynie skierował w dniu 12.05.2003 r. wniosek o wszczęcie postępowania przeciwko J.F. - komornikowi przy Sądzie Rejonowym w Wolsztynie.

Komornik ten w 7 przypadkach wszczywał postępowanie egzekucyjne polegające na **zajęciu rachunków bankowych dłużników na podstawie nakazów zapłaty, które nie były opatrzone klauzulą wykonalności.**

Jednocześnie zostało wszczęte przeciwko temu obwinionemu postępowanie karne o czyn z art. 231 § 1 k.k. w związku z art. 11 § 2 k.k.

W dniu 19.09.2003 r. komisja dyscyplinarna wydała orzeczenie na mocy którego obwinionemu J.F. wymierzono karę upomnienia oraz obciążono go kosztami postępowania dyscyplinarnego w kwocie 200 zł (D 19/03).

Podobnie, w sprawie z wniosku prezesa Sądu Rejonowego w Skarżysku-Kamiennej przeciwko T.Sz. - komornikowi rewiru I przy Sądzie Rejonowym w Skarżysku-Kamiennej (D 1/02). **Tutaj komornik również wszczął i przeprowadził egzekucję bez tytułu wykonawczego.** Komisja uznała obwinionego winnym i wymierzyła mu karę nagany oraz obciążyła kosztami postępowania dyscyplinarnego w wysokości 50 zł.

Przykładem szczególnie rażącego stosunku do prawa i wymiaru sprawiedliwości może być sprawa z wniosku prezesa Sądu Rejonowego w Rzeszowie przeciwko komornikowi F.W. rewiru IV tego sądu. (sygn. akt D 8/01).

Komornik ten prowadząc egzekucję z nieruchomości w sprawie o sygn. IV Km 603/00, **zniszczył przez podarcie postanowienie o umorzeniu postępowania,** czym **dopuścił się rażącego naruszenia** przepisów procedury cywilnej oraz Kodeksu etyki zawodowej komornika tj. o czynu z art. 71 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 29.08.1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. Nr 133, poz. 882 ze zm.).

Na pytanie sędziego prowadzącego kontrolę w kancelarii komorniczej, komornik **oświadczył „iż je podarł i wyrzucił do kosza, gdyż zmienił zdanie, a zapiski sędziego, że takie postanowienie zostało wydane w ogóle go nie interesują”.**

Wygłaszając powyższy pogląd, komornik najwyraźniej zapomniał, że jest związany treścią postanowienia od momentu jego podpisania.

Komisja dyscyplinarna uznała komornika winnym zarzucanego mu czynu i orzekła na podstawie art. 72 ust. 1 pkt 2 karę nagany oraz obciążyła kosztami postępowania w sprawie.

5. Egzekucja z lokali

Kolejną kategorią spraw budzącą bardzo wiele emocji jest egzekucja z lokali. Takie sprawy wymagają nie tylko doskonałej znajomości prawa, ale i pewnego „wyczucia”, zwłaszcza, że przepisy dotyczące egzekucji z lokali nie są niestety doskonałe i istniejące luki prawne, przy niewłaściwym stosowaniu przepisów, mogą się przyczynić do wielu ludzkich tragedii. Tymczasem okazuje się, że komornicy w tak bardzo „delikatnych” egzekucjach, jak eksmisja z lokalu, nie zawsze wykazują odpowiednią wiedzę i wyczucie społeczne.

Naruszenia te mają różnorodny charakter:

- 1) eksmisja „na bruk” - mimo, że w wyroku sądowym wyraźnie stwierdzono, że eksmisja powinna nastąpić do lokalu zastępczego,
- 2) przeprowadzanie eksmisji pod nieobecność osób, wobec których ją orzeczono,
- 3) prowadzenie eksmisji bez podjęcia należytych środków mających na celu uniknięcie zniszczenia mienia z eksmitowanego lokalu, zwłaszcza gdy egzekucja jest prowadzona w nieobecności osoby eksmitowanej,
- 4) korzystanie przy usuwaniu sprzętu z lokalu z pomocy osób trzecich, a nie np. pracowników spółdzielni mieszkaniowej, co niepotrzebnie zwiększa koszty egzekucji,
- 5) zlecenie wykonywania czynności egzekucyjnych (opróżnienie lokalu) osobom nieuprawnionym - np. aplikantowi komorniczemu.

Sprawy o tego rodzaju naruszenia, wszczynane są na wniosek zarówno prezesów sądów, jak i izb komorniczych. Pierwszeństwo przypada i w tym przypadku Izbie Komorniczej w Gdańsku.

Oznaczać to może, że tylko w okręgu tej izby zdarzają się sprawy takiego rodzaju, ale równie dobrze może to być konsekwencją faktu, że właśnie rada tej izby stara się walczyć, może nie zawsze skutecznie, z przypadkami takich naruszeń.

Przykład (D 10/01)

Sprawa z wniosku Rady Izby Komorniczej w Gdańsku przeciwko A.C. - komornikowi rewiru II przy Sądzie Rejonowym w Słupsku, któremu zarzucono rażące naruszenie prawa polegające na dokonywaniu eksmisji „na bruk” R.B. wraz z rodziną, z pominięciem treści tytułu wykonawczego, przyznającego dłużnikowi prawo do lokalu socjalnego (art. 71 pkt 2 w zw. z art. 3 ust. 1, 14 ust. 1 i 16 ustawy).

Rada dowiedziała się o działaniach tego komornika z prasy („Głos Koszaliński” - artykuł z 3.08.2001 r.), w której podano, że „Komornik złamał prawo, wyrzucając rodzinę z mieszkania, a jednocześnie nie sprawdził czy otrzymała ona przyznane jej sądownie mieszkanie socjalne”.

Pismem z 21.08.2001 r. rada izby komorniczej wezwała A.C. do złożenia wyjaśnień dotyczących tej eksmisji.

W odpowiedzi udzielonej radzie 22.08.2001 r. - komornik stwierdził: „wyjaśniam, iż nie podzielam przedstawionej w dołączonej do pisma kopii notatki prasowej interpretacji, w myśl której komornik nie może wykonać egzekucji opróżnienia lokalu mieszkalnego, gdy w wyroku eksmisyjnym przyznano dłużnikowi prawo do lokalu socjalnego, do czasu aż gmina nie zaoferuje mu takiego lokalu [...] **komornik, jako samodzielny organ egzekucyjny** podlegający jedynie ustawom i orzeczeniom sądów, **sam dokonuje wykładni obowiązującego prawa i podejmuje stosowne rozstrzygnięcie, zaś strony, które nie akceptują tych rozstrzygnięć, mogą te rozstrzygnięcia zaskarżyć**”.

Jak dalej stwierdziła rada, z pisma komornika można wysnuć jednoznaczny wniosek, że działał umyślnie. Bowiem „Komornik nie jest zgodnie z art. 804 k.p.c. uprawniony do badania zasadności wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym i nie do niego należy wykładnia tego tytułu”, tymczasem obwiniony A.C. „uzurpuje sobie kompetencje sądu, skoro uważa, że może dokonywać wykładni wyroku sądowego i decydować, którą część wyroku wykonać, a którą nie. [...] Komornik,

który przekraczając swoje uprawnienia, działał na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, może być pociągnięty do odpowiedzialności karnej z art. 231 § 1 k.k.”.

Komisja Dyscyplinarna przy Krajowej Radzie Komorników nie podzieliła jednak stanowiska wnioskującej rady i orzeczeniem z dnia 29.08.2002 r. obwinionego A.C. uniewinniła od stawianych mu zarzutów, mimo treści uchwały Sądu Najwyższego z dnia 27.04.1995 r., w której stwierdzono „że osobie eksmitowanej przysługuje ochrona, gdy w tytule wykonawczym orzeczono o uprawnieniu do lokalu socjalnego (III CZP 49/95, OSNC 1995, z. 9, poz. 124).

W kolejnej uchwale (Uchwała z dnia 28.05.1996 r. III CZP 18/96, OSNC z. 5, poz. 74). Sąd Najwyższy stwierdził, **że jeżeli w wyroku nakazującym opróżnienie lokalu mieszkalnego, sąd orzekł o uprawnieniu najemcy do otrzymania lokalu socjalnego, a gmina nie zapewnia takiego lokalu, najemca może wystąpić z roszczeniem o zobowiązanie gminy do zawarcia umowy najmu wskazanego lokalu socjalnego.**

Treść powyższych uchwał jednoznacznie wskazuje, że komornik, działając zgodnie z art. 1046 § 1 k.p.c., powinien wskazać nowy termin opróżnienia lokalu, który będzie uwzględniał dany stan faktyczny i będzie dawał najemcy czas na uzyskanie od gminy lokalu socjalnego.

Przykład (D 13/99; 15/99)

W dniu 26.10.1999 r. wpłynęła skarga na czynności komornika IV rewiru przy Sądzie Rejonowym w Słupsku. Zarzucano mu, że bezprawnie przeprowadził eksmisję, mimo, że **pomędzy dłużnikiem i wierzycielem została zawarta ugoda**. Kolejny zarzut, to że komornik oblał dłużniczkę bliżej nieokreśloną ciecżą, mówiąc jednocześnie „a masz, a masz”. Kiedy na skutek działań komornika dłużniczka zemdląła, nie wezwał lekarza. W trakcie prowadzonej egzekucji, z lokalu w którym była ona prowadzona, pozwolił dłużniczce zabrać jedynie pieniądze i kosztowności.

Z uwagi na okoliczność, że skargi na tego samego komornika wpłynęły także do prezesa Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, postępowanie dyscyplinarne wszczyną również Izba Komornicza w Gdańsku W tym przypadku komornikowi zarzucano, że:

- 1) nie wykonał zaleceń powizytacyjnych;
- 2) polecał sporządzanie antydatowanych protokołów z czynności egzekucyjnych. Pracownicy kancelarii komorniczej oświadczyli, że po wizytacji przeprowadzonej w marcu, otrzymali od komornika ustne polecenie sporządzenia protokołów z fikcyjnymi datami. Dotyczyło to lat 1996-1998. Antydatowanie protokołów miało na celu uzupełnienie czynności w sprawach egzekucyjnych, w których od kilku lat nie podejmowano żadnych czynności np. (w sprawie IV Kms160/97 od dwóch lat). Podczas wizytacji 8.07.1997 r. stwierdzono doklejenie protokołów z 14.05.1997 r. i 25.09.1998 r. Podobne praktyki wizytatorzy wykryli w sprawach o sygn. akt: IV Kms 160/97; 377/96; 268/97; 376/96; 877/95;
- 3) dopuszczał się w prowadzonych przez siebie egzekucjach rażącej bezczynności (art. 71 pkt. 1,2,3 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji);
- 4) przekazywał wierzycielom wyegzekwowane kwoty z rażącym opóźnieniem 12-122 dni (i nie umieszczał na wyciągach bankowych daty wpływu środków na konto). W protokole wizytacyjnym sporządzonym po kontroli przeprowadzonej w 1999 r. stwierdzono 11 takich przypadków.

W odpowiedzi na skargę obwiniony stwierdził: „**moim pracodawcą jest sąd, a nie korporacja zawodowa i tylko sąd może wydawać bieżące polecenia, korporacja tylko sugestie**”.

Ponadto ten sam komornik w sposób notoryczny, wszczynając egzekucję na podstawie art. 8 ust. 4 ustawy z dnia 29.08.1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. Nr 133, poz. 882), działał poza własnym rewirem, przy czym wielokrotnie nie zawiadamiał komornika właściwego rzeczowo i terytorialnie o wszczęciu i zakończeniu takiej egzekucji (art. 71 pkt 2 ustawy).

W tej sytuacji sami komornicy zgłaszali do właściwych izb komorniczych stosowne skargi, gdyż takie działanie nie tylko naruszało zasady etyki zawodowej, ale przede wszystkim dezorganizowało inne egzekucje prowadzone przeciwko temu samemu dłużnikowi.

Ponadto, komornikowi stawiano zarzut wyjątkowej bezwzględności w przeprowadzeniu egzekucji polegających na eksmisji z lokali. Działania te

charakteryzowały się tak rażącym naruszeniem prawa i etyki zawodowej, że stały się przedmiotem artykułów w Dzienniku Bałtyckim.

W przypadku jednej z egzekucji charakteryzującej się bezwzględnym sposobem działania, okazało się, że **komornik wyeksmitował osoby trzecie, nie objęte tytułem egzekucyjnym**. W tej sprawie komisja dyscyplinarna komorników sądowych wydała w dniu 3.12.1999 r. orzeczenie na mocy którego E.O. wydano ze służby. Od powyższego orzeczenia obwiniony odwołał się do Sądu Okręgowego w Koszalinie (sygn. akt. IV Pa 73/00). Sąd w dniu 13.06.2000 r. uchylił zaskarżone orzeczenie.

W uzasadnieniu sąd podał, że komisja orzekając **o oddaleniu obwinionego ze służby, zrobiła to przedwcześnie, bez wnikliwego postępowania dowodowego i oceny wszystkich** okoliczności tak wskazanych przez wnioskującego o ukaranie jak i wskazanych przez obwinionego na swoje usprawiedliwienie.

Ponadto Sąd stwierdził: „**zważywszy, że zgodnie z art. 65 ust. 3 sprawowany przez Krajową Radę Komorniczą nadzór ogranicza się do terminowości, rzetelności i skuteczności postępowania egzekucyjnego, stwierdzenie nieprawidłowości w zakresie finansowym wymagałoby potwierdzenia wynikami kontroli prezesa sądu. Dowodu z protokołów tychże kontroli komisja także nie przeprowadziła, mimo że obwiniony o to wnosił.**”

Podobnie, komisja nie przeanalizowała, czy uchybienia komornika, zważywszy na okoliczności towarzyszące nieprawidłowej egzekucji, w pełni obciążają obwinionego i w związku z tym, czy sposób przeprowadzenia tej egzekucji może być uznany za rażąco nierzetelny.

Co do obrazy art. 8 ustawy o komornikach sąd stwierdził, że, wydaje się, iż należałoby ocenić to uchybienie poprzez skutki wskazanych naruszeń. Gdyby bowiem okazało się, że w grę wchodzi tylko formalne naruszenia, nie powodujące szkody dla przeprowadzonych egzekucji, ocena iż te uchybienia kwalifikowały się do sięgnięcia po karę wydalenia ze służby, wydaje się zbyt daleko idące.

W dniu 22.09.2000 r. komisja dyscyplinarna z uwagi na inne postępowania dyscyplinarne toczące się przeciwko temu samemu komornikowi, połączyła je do

wspólnego rozpoznania pod sygn. akt 11/00. Dotyczy to spraw: 5/99; 7/99; 13/99; 15/99.

6. Naruszenia przepisów o właściwości

Typowy przykład nieprawidłowości, jakie poszczególne rady izb komorniczych dość konsekwentnie starały się eliminować - dodajmy, że często bezskutecznie - to naruszenie art. 8 ust. 4 ustawy tj. przepisów **o właściwości miejscowej**. Zasada ta jest naruszana w odniesieniu do egzekucji z nieruchomości (egzekucja powinna być prowadzona przez komornika, w którego rewirze działania położona jest dana nieruchomość). Ponadto, jak często rada izby komorniczej uzasadniała w uchwale **o wszczęciu przeciwko danemu komornikowi postępowania dyscyplinarnego**, „według art. 8 ust. 4, na pisemny wniosek wierzyciela, może prowadzić egzekucję na obszarze właściwości sądu apelacyjnego, jeżeli w zakresie prowadzonych spraw zaległości nie przekraczają 6 miesięcy”.

O nagminności tego rodzaju czynów i o tym, jak istotny jest to problem dla środowiska komorniczego, świadczy fakt, że Walne Zgromadzenie Izby Komorników w Gdańsku **podjęło w tej sprawie w dniu 28.03.2003 r. uchwałę nr 4, w której zalecono zgłaszanie wniosków o ukaranie w przypadku naruszeń z art. 8 ustawy**.

Z tym, że jak wynika z analizy postępowań dyscyplinarnych, działania te były mało skuteczne, gdyż niektórzy komornicy, mimo wielokrotnie wszczynanych wobec nich postępowań dyscyplinarnych, ponownie dopuszczali się obrazy tych przepisów.

Do takich przypadków należą:

- 1) komornik przy Sądzie Rejonowym w Lesznie Z.K. - 21 postępowań dyscyplinarnych. Został odwołany decyzją Ministra Sprawiedliwości;
- 2) komornik przy Sądzie Rejonowym w Słupsku A.Cz. - 10 postępowań dyscyplinarnych. Złożył rezygnację z dalszego pełnienia służby w związku z przejściem na emeryturę. W tej sytuacji wszystkie toczące się przeciwko niemu postępowania zostały umorzone;

- 3) komornik przy Sądzie Rejonowym w Słupsku E.O. - 8 postępowań dyscyplinarnych. Został odwołany decyzją Ministra Sprawiedliwości.

Jednym z typowych przykładów „zawłaszczenia” egzekucji z terenu działania innego komornika jest opisana poniżej sprawa Cz.K. - komornika przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu.

Przykład (D 11/03)

Rada Izby Komorniczej w Łodzi skierowała w dniu 5.05.2003 r. wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego z uwagi na naruszenie art. 8 pkt 4, 5 i 6 oraz art. 45 pkt 3 ustawy.

We wniosku obwinionemu zarzucono:

- 1) przyjmowanie spraw w trybie art. 8 ustawy pomimo zaległości przekraczających 6 miesięcy,
- 2) prowadzenie egzekucji z nieruchomości położonej poza obszarem właściwości Sądu Rejonowego w Zgierzu,
- 3) prowadzenie postępowań egzekucyjnych poza rewirem bez pisemnego wniosku wierzyciela,
- 4) niezawiadanie o wszczęciu i zakończeniu egzekucji komornika, któremu sprawa przypadłaby zgodnie z właściwością,
- 5) obciążanie dłużnika w sprawach prowadzonych w trybie art. 8 ustawy kosztami związanymi z przejazdami poza siedzibę kancelarii,
- 6) nieprawidłowe naliczanie kosztów w sprawach o zabezpieczenie na polecenie prokuratora.

Powyższe nieprawidłowości zostały ujawnione podczas wizytacji przeprowadzonej przez komorników- wizytatorów Rady Izby Komorniczej w Łodzi.

Komisja, orzeczeniem z dnia 3.12.2003 r. uznała obwinionego za winnego zarzucanych mu czynów i wymierzyła mu karę upomnienia oraz obciążyła go kosztami postępowania w kwocie 500 zł.

Ciekawe, że komornicy, którzy dopuszczają się tego rodzaju naruszeń, mają, jak wynika z akt sprawy, bardzo duże zaległości we własnym rewirze, niejednokrotnie

egzekucje prowadzone są, czy też właściwie raczej nie są prowadzone przez wiele miesięcy, a nawet lat. Jak się okazuje, chęć „przechwycenia” intratnych egzekucji jest silniejsza od dbałości o poprawne zachowanie wobec kolegów i interesantów.

Przykład (D 4/03)

Rada Izby Komorniczej w Gdańsku wystąpiła z wnioskiem o ukaranie komornika rewiru I przy Sądzie Rejonowym w Słupsku za to, **że rażąco i wielokrotnie** naruszył art. 8 ustawy, mimo że zaległości **w prowadzonych sprawach są większe niż 6 miesięcy.**

Obwiniony przyznał, że przyjął i prowadził w 2002 r. sprawy z wyboru w liczbie ponad 200. Przyjmował również egzekucje z nieruchomości, mimo że w takim przypadku mamy do czynienia z właściwością wyłączną, a więc właściwy do przeprowadzania egzekucji z nieruchomości jest jedynie komornik sądu, w którego rewirze nieruchomość jest położona. Działania obwinionego spowodowały skargi nie tylko niezadowolonych uczestników postępowania, lecz także innych komorników, wobec których dopuścił się naruszeń art. 8 ustawy.

Jak stwierdzono we wniosku, działania obwinionego cechuje uporczywość. Zostały naruszone zasady lojalności, koleżeństwa i wzajemnego poszanowania - przyjęte w obowiązującym Kodeksie etyki zawodowej.

„Tym samym obwiniony wylał się z systemu korporacji zawodowej, w którym uczestniczy z mocy prawa.”

Komisja uznała w dniu 9.07 2003 r. winę obwinionego i orzekła wobec niego karę nagany oraz obciążyła go kosztami postępowania w kwocie 200 zł.

S.B. odwołał się od powyższego orzeczenia i Sąd Okręgowy w Słupsku, V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, **oddalił wniosek Rady i zwolnił oskarżonego** od zapłaty kosztów za obie instancje. Natomiast kosztami postępowania sądowego obciążył radę.

Wkrótce po zakończeniu tej sprawy do komisji dyscyplinarnej wpłynął kolejny wniosek Rady Komorniczej w Gdańsku o ukaranie tego samego komornika (D 24/03).

Podobnie **jak w poprzedniej, tak i w tej (D 24/03) rada zarzuciła komornikowi I rewiru przy SR w Słupsku rażąco i wielokrotne naruszenie art. 8 ust. 4 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, mimo że zaległość przekraczała 6 miesięcy. W tym przypadku zaległości obwinionego wynosiły 15,6 miesięcy.**

Ponadto komornik ten z naruszeniem art. 8 ust. 6 ustawy obciążał dłużników kosztami dojazdu oraz dopuszczał do rażącej przewlekłości we wszczynaniu postępowań egzekucyjnych.

Wnioski rady spowodowane były także, jak już wspomniano, rażącymi naruszeniami przepisów egzekucyjnych tj. m.in.:

- 1) nieuzasadnioną przewlekłością,
- 2) działaniem bez prawomocnych tytułów egzekucyjnych,
- 3) lekceważącym stosunkiem do uczestników postępowania (brak udzielania odpowiedzi zainteresowanym stronom o toczącej się egzekucji),
- 4) grubiańskim zachowaniem podczas prowadzonych egzekucji,
- 5) nadużyciami finansowymi,
- 6) nagannym postępowaniem w życiu prywatnym.

Przykład (V Pa 296/00)

W dniu 25.08.2000 r. Komisja Dyscyplinarna przy Krajowej Radzie Komorniczej w Warszawie wydała orzeczenie w sprawie z wniosku prezesa Sądu Rejonowego w Nysie przeciwko komornikowi rewiru I przy Sądzie Rejonowym w Nysie o ukaranie dyscyplinarne. Podstawą wniosku była skarga dłużnika na komornika, który wykonywał czynności egzekucyjne **w stanie wskazującym na spożycie alkoholu.** Komisja uznała obwinionego za winnego zarzucanego mu czynu i na podstawie art. 72.1 pkt 4 wymierzyła karę nagany oraz obciążyła go kosztami postępowania (pkt 2).

Obwiniony komornik w odwołaniu zarzucił błędy proceduralne tj. użycie błędnej wykładni, wydanie orzeczenia przy braku niezbitych dowodów i orzeczenie kary rażąco niewspółmiernej do zarzucanego mu czynu. Wnosił o uniewinnienie. Wnioskodawca wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu, Wydział V, wydając wyrok uchylający zaskarżone orzeczenie, uzasadnił to jego brakami formalnymi „wobec których sąd nie mógł przejść do oceny zarzutów odwołania (...). **Orzeczenie powinno bowiem zawierać dokładne określenie przewinienia, wskazywać zastosowany przepis prawa i dokładne określenie przewinienia uznanego przez komisję za udowodnione. Z uwagi na okoliczność, że zaskarżone orzeczenie nie zawierało tych „podstawowych” elementów należało je uchylić i przekazać do ponownego rozpoznania.**”

7. Lekceważący stosunek do organów wymiaru sprawiedliwości

Szczególnie rażącym przykładem bezczynności i lekceważącego stosunku do zarówno uczestników postępowania egzekucyjnego jak i wymiaru sprawiedliwości, wyrażającego się m.in. **poprzez niestosowanie się do postanowień sądu oraz zarządzeń prezesa sądu, jest sprawa komornika Sądu Rejonowego w Lesznie.** Wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego skierował prezes tego sądu. Na poparcie zasadności swojego wniosku, przytoczył liczne przykłady lekceważącego stosunku komornika do obowiązków wynikających z ustawy tj. takie jak:

- w sprawie I Co 142/00/1 z wniosku Urzędu Skarbowego w Lesznie o rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji, komornik był wzywany do przedłożenia akt komorniczych ośmiokrotnie (od 4.12.2000 r. do 2.07.2002 r. - 3 wezwania to zarządzenia sędziego, w 5 przypadkach to monity prezesa sądu). Ostatecznie przedłożył je sądowi dopiero 4.07.2002 r.;
- w sprawie I Co 591/01/01 z wniosku urzędu skarbowego o rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji komornik był wzywany do przedłożenia akt komorniczych siedmiokrotnie (od 7.05.2001 r. do 2.07.2002 r.), z czego dwa wezwania to zarządzenia sędziego, pozostałe zaś to monity prezesa sądu. Ostatecznie akta zostały dostarczone w dniu 4.07.2002 r.

W podobny sposób komornik zachowywał się, to znaczy nie reagował na wezwania sądu, w kolejnych 9 przypadkach.

Ponadto, sędzia sprawozdawca w wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdził:

- że mimo skutecznego zbycia nieruchomości, komornik wszczął i nadal prowadził postępowanie egzekucyjne w stosunku do tych nieruchomości. Dwukrotnie był wzywany, zarządzeniami sędziego i prezesa sądu, do złożenia w tej sprawie wyjaśnień (sygn. I Co 1968/01/1);
- w sprawie o rozstrzygnięcie zbiegu egzekucji (sygn. I Co 2002/01/1) komornik oszacował zajęcie nieruchomości mimo, że nie było wniosku wierzyciela o wszczęcie egzekucji z tej nieruchomości. W dniu 3.09.2001 r. sąd postanowieniem nakazał komornikowi przekazanie akt egzekucyjnych do innego sądu. Do dnia 29.08.2002 r. komornik akt nie przekazał.

8. Nieprawidłowości związane z gospodarką finansami

W późniejszym okresie zaczęły się także pojawiać sprawy z wniosków kierowanych zarówno przez prezesów sądów jak i okręgowych izb komorniczych, dotyczące niedoborów jakie powodowali komornicy w związku z prowadzoną działalnością komorniczą.

Przykład (połączone sprawy D 10/99; D 3/02)

Szczególnie jaskrawy przykład niedoborów to sprawa L.K., komornika przy Sądzie Rejonowym w Lublińcu. Sprawa została wszczęta z wniosku Rady Izby Komorniczej w Katowicach.

Obwinionemu zarzucano m.in.:

- 1) pobieranie bez udokumentowania ryczałtu kancelaryjnego w łącznej kwocie 716.308,89 zł - art. 104 ustawy,
- 2) stosowanie odpisów amortyzacyjnych środków trwałych, w tym samochodu osobowego zakupionego ze środków własnych jako osoby fizycznej - art. 34 pkt 1 ustawy,
- 3) zaniechanie dokonywania bieżących zapisów w kosztach rozliczeniowych - § 26 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z 31.01.1990 r. w sprawie szczegółowych zasad tworzenia i organizacji kancelarii komorniczych oraz ich systemu finansowo-księgowego (Dz.Urz. Ministerstwa Sprawiedliwości z 22.03.1990 r. nr 2, poz. 9 z późn. zm.),

- 4) niepodejmowanie czynności egzekucyjnych w sprawach określonych w protokołach wizytacyjnych SR w Lublińcu - § 10 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 9.03.1968 r. w sprawie czynności komorników,
- 5) udzielenie osobie, która nie była ani aplikantem, ani asesorem, pełnomocnictwa do reprezentowania go przed dłużnikiem - art. 2 ustawy,
- 6) prowadzenie dodatkowej działalności w postaci pośrednictwa ubezpieczeniowego - art. 21 ustawy.

Komisja dyscyplinarna uniewinniła obwinionego od zarzutów 2, 3, 4 i 6, natomiast uznała go za winnego czynu polegającego na pobraniu bez udokumentowania ryczałtu kancelaryjnego w kwocie 716.308, 89 zł i na podstawie art. 72 ust. 1 pkt 4 orzekła wydalenie ze służby.

Od powyższego orzeczenia obwiniony komornik złożył odwołanie do Sądu Okręgowego, XII Wydział Pracy, w Warszawie (XII Pa 365/03).

Jednocześnie, przeciwko obwinionemu został wniesiony akt oskarżenia o przestępstwo z art. 56 § 2 k.k.s. (Nr RKS 28/2001).

Przykład (D 13/03)

Rada Izby Komorniczej w Poznaniu w dniu 3.07.2003 r. skierowała wniosek o ukaranie Z.B., komornika rewiru I, poprzez zawieszenie go w czynnościach (art. 71 pkt. 2 i 4 ustawy).

W tym samym dniu komornik złożył rezygnację i przedłożył Ministrowi Sprawiedliwości wniosek o odwołanie go z pełnienia funkcji komornika (art. 15 pkt 1 ustawy).

Przyczyną wszczęcia postępowania było stwierdzenie podczas kontroli niedoboru na ponad 890.000,00 zł. Jak stwierdzono w protokole powizytacyjnym, niedobór może być większy, bowiem księga pieniężna była niepodliczona, a komornik przyznał, że pobierał pieniądze od dłuższego czasu - art. 71 pkt 2 i 4 ustawy.

W orzeczeniu z dnia 9.07.2003 r. komisja stwierdziła niedobór w wysokości 700.000,00 zł i orzekła wobec obwinionego karę wydalenia ze służby - art. 72 ust. 1 pkt 4 ustawy. Komisja w tym samym dniu podjęła uchwałę o zawieszeniu

obwinionego w czynnościach, z uwagi na złożone przez niego odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie. W uzasadnieniu odwołania skarżący stwierdził, że jego zdaniem „**niedobór <to nie to samo> co różnice kasowe**”. W dniu 17.02.2004 r. sąd oddalił odwołanie.

Przykład (D 8/04)

W kolejnej sprawie, Rada Izby Komorniczej w Gdańsku w dniu 3.02.2004 r. wniosła o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko W.W. - komornikowi rewiru IV przy Sądzie Rejonowym we Włocławku.

Komornik ten naruszył obowiązek należytego prowadzenia dokumentacji finansowo-księgowej oraz rozliczeń finansowych, co spowodowało niedobór finansowy w wysokości 355.267,27 zł (naruszenie art. 71 pkt 2 i 4 z 29.08.1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji).

Rada wnioskowała wymierzenie kary polegającej na wydaleniu ze służby, ponadto o zawieszenie obwinionego w czynnościach na podstawie art. 78 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych.

Ten niedobór został ujawniony przez komorników-wizytatorów. Obwiniony początkowo oświadczył, że „**nie zna przyczyn powstania niedoboru**”.

Na początku postępowania dyscyplinarnego obwiniony przyznał się do „niefrasobliwości w prowadzeniu ksiąg finansowych polegającej na nie uzupełnianiu zapisów księgowych dotyczących kosztów i wydatków na bieżąco, co powodowało rozbieżność między zapisami w księgach finansowych, a rzeczywistym stanem rzeczy”.

Później podawał różne wersje przyczyn powstania niedoboru, jak np.:

- sąd zapomniał przekazać mu kwoty z depozytu (sąd wyjaśnił, że nie przekazał komornikowi pieniędzy, ponieważ ten nie rozliczył się z wcześniej pobranych i przekazanych mu kwot). Dopiero w toku postępowania dyscyplinarnego sąd i prezes sądu dokonali rozliczenia, na podstawie ustaleń dokonanych w wyniku analizy akt,
- pobranie przez urząd skarbowy nienależnego świadczenia.

Obwiniony oświadczył: „po uzupełnieniu zapisów i dokonaniu wpłaty środków własnych (nie czekając na zwrot pieniędzy z sądu) doprowadziłem do zgodności w kasie kancelarii”.

Z powodu braku uchwały rady izby komorniczej o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego, wcześniej wszczęte postępowanie dyscyplinarne zostało umorzone (regulaminy większości okręgowych rad izb komorniczych przewidują konieczność podjęcia uchwały o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego w odniesieniu do konkretnej osoby. W związku z tym, brak stosownej uchwały, która musi być podjęta w formie pisemnej, powoduje brak skuteczności postępowania dyscyplinarnego).

Uchwała taka została podjęta dopiero 9.01.2004 r. - co spowodowało ponowne złożenie wniosku o wszczęcie procedury dyscyplinarnej w dniu 5.02.2004 r.

Warto dodać, że komornik ten był już dwukrotnie ukarany dyscyplinarnie:

- 1) orzeczeniem z 20.06.2000 r. (D 2/00) - karą upomnienia,
- 2) orzeczeniem z 13.06.2001 r. (D 18/00) - karą pieniężną.

Mając to na uwadze, rada wniosła o **wydalenie go ze służby komorniczej**. Jednocześnie uznała za konieczne zawieszenie obwinionego w czynnościach, w celu uniemożliwienia mu dokonywania dalszych niedoborów. W przeciwnym wypadku Skarb Państwa ponosiłby odpowiedzialność na podstawie art. 769 § 2 k.p.c.

Przykład (D 15/02)

Ciekawym przykładem jest sprawa komornika przy Sądzie Rejonowym we Włocławku. Rada Izby Komorniczej w Gdańsku skierowała przeciwko obwinionemu W.W. wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, z uwagi na stwierdzony w jego kancelarii niedobór na kwotę 250.000,00 zł. Stwierdzono również, że w kancelarii prowadzono wadliwie czy też raczej w ogóle nie prowadzono księgowości. Potwierdził to sam obwiniony poprzez złożenie stosownych oświadczeń.

„Oświadczam, że w rewirze IV nie jest prowadzona księga przychodów i rozchodów. Księgę wydatków zamknąłem na 31.12.1999 r., ale wszystkie rachunki dotyczące lat 2000-2002 posiadam, z tym, że nie mam ich chronologicznie uporządkowanych.

Potrzebuję czasu na ich poukładanie i naniesienie do księgi wydatków. Jestem

w stanie uzupełnić księgę wpisując wydatki za lata 2000-2002 w terminie miesiąca” - oświadczenie z dnia 19.11.2002 r.

„Oświadczam, że nie przedłożyłem sprawozdań statystycznych, albowiem w trakcie wizytacji nie mogłem ich znaleźć Przedłożę je w późniejszym terminie” - oświadczenie z dnia 22.11.2002 r.

„Oświadczam, że wydatki w roku 2002 (koszty uzyskania) są równe kwocie przychodów i wynoszą 367.000,00 zł. Rozliczenia prowadzę bezpośrednio z urzędem skarbowym”.

Oprócz wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego Rady Izby Komorniczej w Gdańsku złożyła również zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej we Włocławku „o podejrzeniu popełnieniu przestępstwa”.

Obwiniony komornik był już karany przez komisję dyscyplinarną (D 2/00 na karę upomnienia, D 18/00 na karę pieniężną w wysokości jednokrotnego przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej).

W składanych wyjaśnieniach obwiniony zmieniał wersje wydarzeń, w zależności od materiału dowodowego, jaki napływał do komisji. Co do kwot, które znajdowały się, jak twierdził, „przez zapomnienie sądu” od ponad roku na koncie sum depozytowych, zamiast na koncie komornika - z późniejszych ustaleń komisji wynika, że sąd nie przekazał komornikowi pieniędzy, gdyż obwiniony nie rozliczył się z poprzednio przekazanych mu kwot. Taki stan rzeczy został usunięty dopiero po podjęciu uchwały przez komisję dyscyplinarną, zawieszającej obwinionego w czynnościach.

W dniu 2.06.2003 r. obwiniony złożył rezygnację z wykonywania zawodu, a także poinformował, że ma zamiar przystąpić do egzaminu radcowskiego i w związku z tym wnosił o wymierzenie innej, niż wydalenie ze służby, kary.

Komisja uznała, że z uwagi na okoliczność, iż naruszenie prawa miało miejsce przed złożeniem rezygnacji ze służby, nie może mieć ona wpływu na dalszy tok postępowania dyscyplinarnego.

Komisja dyscyplinarna umorzyła jednak postępowanie z uwagi na brak stosownej uchwały rady izby komorniczej, jaka jest wymagana zgodnie z art. 78 regulaminu rady.

Na marginesie należy dodać, że nie wszystkie okręgowe rady posiadały regulaminy, które warunkowałyby wszczęcie postępowania dyscyplinarnego podjęciem przez radę stosownej uchwały.

Od tego orzeczenia Rada Izby Komorniczej w Gdańsku złożyła zażalenie do Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Toruniu. Sąd oddalił zażalenie. W wyroku z dnia 18.12.2003 r. stwierdził, że podstawą wszczęcia postępowania dyscyplinarnego jest podjęcie zgodnie z regulaminem rady uchwały o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego, przy czym taka uchwała „powinna zapaść w formie pisemnej. Uchwała w formie ustnej jest sprzeczna z regulaminem Rady Izby Komorniczej w Gdańsku. Ponadto, w uchwale powinno być w sposób jednoznaczny stwierdzone, że dany komornik powinien zostać pociągnięty do odpowiedzialności dyscyplinarnej”.

Przykład (D 11/02)

Niedobór był również podstawą wszczęcia postępowania dyscyplinarnego z wniosku Rady Izby Komorniczej w Łodzi przeciwko G.K., komornikowi rewiru II przy Sądzie Rejonowym w Tomaszowie Mazowieckim. Obwiniony w okresie od grudnia 1999 r. do maja 2002 r. poprzez nienależyty nadzór nad kancelarią doprowadził do powstania niedoboru w kasie na sumę 21.579,92 zł. Komisja wymierzyła mu karę nagany oraz obciążyła kosztami postępowania dyscyplinarnego w kwocie 500 zł.

Niedoboru dopuścił się faktycznie zatrudniony w kancelarii praktykant komorniczy G.D., który przyjmował od dłużników wpłaty nie na kwitariusz przychodowy, tylko na pisemne pokwitowania, a pobranych kwot nie wpłacał do kasy. Wobec praktykanta toczyło się postępowanie karne zakończone wyrokiem skazującym go na 1 rok i 6 miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na 3 lata. Ponadto, orzeczono karę grzywny (80 stawek dziennych po 10 zł) i zobowiązano do naprawienia szkody (II K 515/01).

Niektórzy spośród obwinionych o nadużycia, na swoje usprawiedliwienie, oprócz lekceważącego stosunku do zasad księgowości, podawali okoliczność, że brak jest precyzyjnych przepisów, które by nakładały na komorników obowiązek rozgraniczenia środków własnych komorników od środków kancelarii. Taką interpretację podał właśnie obwiniony w sprawie D 16/01.

Przykład (D 16/01)

Prezes Sądu Rejonowego w Radomiu w dniu 20.12.2001 r. złożył wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wobec Z.S., komornika rewiru V. We wniosku zarzucano mu, że nie wykonywał poleceń powizytacyjnych a w szczególności nie odprowadził na konto sądu kwoty 8.629,07 zł tj. popełnił czyn z art. 71 pkt 3 ustawy z 29.08.1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. Nr 133, poz. 882 ze zm.). Na podstawie ustaleń wizytatora stwierdzono, że komornik m.in.:

- wydłużał czas przekazywania wyegzekwowanych środków pieniężnych wierzycielom,
- przelał kwotę 77.420,03 zł pobraną tytułem ryczałtu na wydatki dokumentowane, na rzecz kancelarii, i przeznaczył ją tylko na wydatki kancelaryjne,
- nie sporządził szczegółowych zestawień wszystkich opłat pobranych na podstawie art. 59 ustawy,
- nie prowadził aktualnego wykazu zaliczek na dzień 30.06.2001 r., a następnie na dzień 31.12.2001 r.

Oprócz wyżej opisanych uchybień, komornikowi zarzucano zaniedbania polegające na zaniechaniu odprowadzenia środków finansowych:

- 1) na konto Sądu Rejonowego w Radomiu kwoty 8.629,07 zł tytułem brakujących opłat na rzecz Skarbu Państwa,
- 2) na konto sądu rejonowego kwoty 3.934,71 zł pobranej tytułem korekty 20% opłat odprowadzonych za okres od stycznia do marca 2000 r.

Ponadto, komornik nie wykonywał zaleceń wskazanych przez wizytatora i nadal podtrzymywał własną interpretację ustawy, odmienną od stanowiska wizytatora i

praktyki stosowanej przez pozostałych komorników przy Sądzie Rejonowym w Radomiu.

Z powyższego jednoznacznie wynika, że komornik ten dopuszczał się różnych działań, które stanowiły nieprawidłową gospodarkę finansami, a co gorsze, nie wykazywał żadnej woli dostosowania się do zaleceń wizytatora.

W dniu 7.08.2002 r. komisja dyscyplinarna wydała orzeczenie, na mocy którego uznała obwinionego Z.S. za winnego zarzucanych mu czynów i na podstawie art. 72 ust. 1 pkt 4 ustawy wymierzyła mu karę nagany oraz obciążyła kosztami postępowania. Orzeczenie jest prawomocne.

Podobna argumentacja miała także miejsce w opisaney poniżej sprawie.

Przykład (D 2/98)

Pani M.O. była komornikiem Sądu Rejonowego w Działdowie, później pełniła funkcję komornika w Mławie. W dniu 29.01.1998 r. rzecznik dyscyplinarny skierował do prezesa Sądu Wojewódzkiego w Warszawie wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego i z uwagi na rażące naruszenie art. 34 ustawy z dnia 16.09.1982 r. o komornikach sądowych wnioskował wydalenie ze służby.

W uzasadnieniu stwierdził, że komornik nie przestrzegał:

- 1) zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31.01.1990 r. w sprawie szczegółowych zasad tworzenia i organizacji kancelarii komorniczych oraz systemu finansowo-księgowego. Ponadto stwierdzono brak nadzoru nad biurowością, księgowością, obrotem dokumentami finansowymi;
- 2) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24.06.1991 r. w sprawie taksy za czynności komornicze - poprzez zawyżanie stawek;
- 3) zarządzenia nr 14 Ministra Pracy i Płacy w sprawie zasad obliczania wynagrodzenia prowizji komorników. Działania te polegały m.in. na zaniżaniu wypłat wierzycielom, zaniżaniu sald księgi pieniężnej, zawyżaniu rozchodów, braku dokumentacji, dokonywaniu prywatnych wydatków z urzędowego konta, zaniżeniu dochodu za rok 1994 o 14,02%;
- 4) niektórych przepisów k.p.c. w części dotyczącej postępowania egzekucyjnego.

W dniu 9.05.1995 r. Minister Sprawiedliwości na skutek odwołania komornika M.O. częściowo uznał jego zasadność.

W dniu 6.02.1998 r. prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie skierował do prokuratora wojewódzkiego w Warszawie, na podstawie art. 256 § 2 k.p.k. oraz art. 34 uchwały Rady Ministrów nr 57 z dnia 23.05.1983 r. w sprawie wykonywania kontroli przez organy administracji państwowej (M.P. Nr 22, poz. 24) wniosek o wszczęcie postępowania wyjaśniającego, wobec uzasadnionego podejrzenia, że M.O. od 1993 r. do marca 1997 r. świadomie działała na szkodę stron egzekucyjnych i Skarbu Państwa, wyczerpując przez to znamiona przestępstwa polegającego na fałszowaniu dowodów księgowych.

9. Naruszenie prawa w życiu prywatnym

Odrębną grupę czynów objętych postępowaniem dyscyplinarnym stanowią te, które nie należą do grupy „przewinień zawodowych”, ale zostały popełnione przez komorników w życiu prywatnym i ze względu na swój specyficzny charakter budzą oburzenie nie tylko w otoczeniu komornika, ale w całym środowisku zawodowym.

Przykład (D 2/02)

Za przykład może tu posłużyć sprawa wszczęta na wniosek Krajowej Rady Komorniczej przeciwko J.B. - komornikowi Sądu Rejonowego w Choszcznie.

Obwiniony groził w sposób wulgarny 6-letniemu dziecku, naruszył jego nietykalność cielesną (art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 217 § k.k.). Wszczęto postępowanie karne, które następnie zostało warunkowo umorzono na 1 rok. Podejrzany został zobowiązany do świadczenia pieniężnego na rzecz ośrodka pomocy społecznej w Choszcznie. Komisja dyscyplinarna wymierzyła mu karę upomnienia i obciążyła kosztami postępowania w wysokości 50 zł.

Na marginesie warto dodać, że komornik ten miał w środowisku zawodowym bardzo dobrą opinię. Prezes Sądu Rejonowego w Choszcznie, w wydanej przez siebie opinii stwierdził, że „J.B. dał się poznać jako osoba o wysokiej kulturze osobistej, miła,

uczynna i koleżeńska [...] Nadzór judykacyjny wykazuje, że decyzje procesowe Pana Komornika są trafne [...] Rzadkością są skargi na opieszałość bądź zaniechanie [...].

10. Naruszenie norm korporacyjnych

Pewne kontrowersje mogą natomiast budzić te przypadki, w których postępowanie dyscyplinarne wszczyna się ze względu na naruszanie norm korporacyjnych. Zwłaszcza, że jak wynika z przytoczonych poniżej przykładów stopień przewinienia komorników jest tu zwykle o wiele niższy, a mimo to kara jest taka sama, jak w przypadku wielokrotnych i ciężkich naruszeń procedur egzekucyjnych.

W poniższym przykładzie, stanowisko to zdaje się dzielić również sąd, do którego odwołał się obwiniony i który uchylił wydane przez komisję dyscyplinarną orzeczenie.

Przykład (D 5/01)

Na wniosek Rady Izby Komorniczej w Gdańsku Komisja Dyscyplinarna Komorników Sądowych w Warszawie orzekła wobec A.C., komornika rewiru II przy Sądzie Rejonowym w Słupsku, karę upomnienia. Ponadto obciążyła go kosztami postępowania. Przyczyną skierowania wniosku była odmowa wzięcia przez A.C. udziału w obowiązkowym szkoleniu komorników sądowych Izby Komorniczej w Gdańsku w dniach 17-18.05.2001 r. Naruszało to zdaniem rady art. 71 pkt 2 w zw. z art. 16 ustawy z 29.08.1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. Nr 133, poz. 882) i § 7 ust. 2 Kodeksu etyki zawodowej (sygn. akt D 5/01).

Od powyższego orzeczenia A.C. odwołał się do Sądu Okręgowego w Słupsku, V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, który to sąd wyrokiem z dnia 25.04.2002 r. oddalił wniosek Rady Izby Komorniczej w Gdańsku o ukaranie, a kosztami postępowania dyscyplinarnego obciążył radę. W uzasadnieniu sąd stwierdził, że „komornik odpowiada za rażącą obrazę przepisów prawa. Określenie „rażące” wskazuje, że nie wystarcza zwyczajne naruszenie prawa, musi być ono o większym, wręcz dużym ciężarze gatunkowym, bo musi być rażące. Jak wykazał zebrany w sprawie materiał, w związku z usprawiedliwieniem nieobecności (dużo pracy, od trzech lat nie był na urlopie wypoczynkowym) nie można niestawiennictwa A.C. [...] oceniać jako „rażące” obrazy przepisów prawa”.

Powyższy wyrok w sprawie A.C. (D 7/01) prawdopodobnie zdecydował o uniewinnieniu w kolejnej sprawie, gdzie rada izby komorniczej również przedstawiła komornikowi przy Sądzie Rejonowym w Braniewie (R.S.) zarzut, że nie uczestniczył w szkoleniu i wносиła o jego dyscyplinarne ukaranie.

Prawdopodobnie o uniewinnieniu zdecydował fakt uchylecia skazującego orzeczenia komisji w pierwszej opisanej powyżej sprawie dotyczącej A.C.

Przykład (D 3/01)

Kolejny przykład, gdzie obwiniony naruszył wewnętrzną dyscyplinę korporacji, to przypadek komornika H.J. przy Sądzie Rejonowym w Golubiu Dobrzyniu. Rada Izby Komorniczej w Gdańsku we wniosku skierowanym do komisji dyscyplinarnej zarzuciła mu, że w okresie od stycznia do grudnia 2000 r. [...] **nie opłacał składek miesięcznych na rzecz samorządu komorniczego**, czym dopuścił się rażącego naruszenia art. 25 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji.

Obwiniony na swoje usprawiedliwienie podał, **że nie płacił bo był w szpitalu i nie miał pieniędzy**. Przed wezwaniem na posiedzenie komisji, prosił radę o umorzenie składek lub rozłożenie ich płatności na raty i sam podjął ich spłatę.

Komisja mimo tych wyjaśnień uznała H.J. winnym zarzucanego mu czynu tj. naruszenia art. 72 pkt 1 ust. 4 ustawy i wymierzyła karę upomnienia, zasądzając jednocześnie od obwinionego koszty postępowania w sprawie. Obwiniony H.J. złożył odwołanie do sądu, który wyrokiem z dnia 11.10.2001 r. zaskarżone orzeczenie utrzymał w mocy.

Na zakończenie należy dodać, że postępowania dyscyplinarne byłyby w wielu przypadkach bardziej skuteczne i sprawniej przeprowadzane, gdyby podmioty kierujące wnioskami o wszczęcie postępowań dyscyplinarnych dokładniej precyzowały zarzuty, popierając je konkretnymi przykładami. W przeciwnym wypadku nawet jeśli komisja dyscyplinarna orzeka karę, to z reguły w trybie odwoławczym sąd takie orzeczenie uchyla lub łagodzi wymiar kary.

Przykład (D 4/01)

W postępowaniu wszczętym na wniosek prezesa Sądu Rejonowego w Sosnowcu przeciwko Ł.Z., komornikowi rewiru V przy Sądzie Rejonowym w Sosnowcu, dopiero, kiedy prezes skonkretyzował zarzuty (jak niżej) można było skutecznie wszcząć postępowanie dyscyplinarne.

W uzupełnieniu wniosku prezes stwierdził, że komornik:

- wykonuje swoje czynności w sposób sprzeczny z obowiązującym porządkiem prawnym,
- nie wykonuje zarządzeń wydanych przez sąd w trybie art. 759 § 2 k.p.c.,
- cechuje go brak kultury pracy,
- nie wykonuje zarządzeń pokontrolnych, mimo wyraźnych zaleceń sędziego i prezesa sądu,
- w zasadzie we wszystkich sprawach egzekucyjnych czynności podejmowane są z dużym opóźnieniem,
- zastrzeżenia co do przebiegu egzekucji można odnieść niemal do każdej sprawy.

Po przeprowadzeniu postępowania, komisja dyscyplinarna uznała obwinionego winnym zarzucanych mu czynów i za to na podstawie art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy wymierzyła mu karę nagany. Ponadto obciążono obwinionego kosztami postępowania dyscyplinarnego. Orzeczenie jest prawomocne.

Sprawa ta, podobnie jak inne tego rodzaju, gdzie sąd wskazał trudności w orzekaniu wynikające z braku właściwego uzasadnienia wniosku, potwierdza jak istotne znaczenie dla szybkości i skuteczności postępowań dyscyplinarnych ma precyzyjne formułowanie zarzutów. Zwłaszcza, że wnioski o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego kierowane przez prezesów sądów wynikają przede wszystkim z faktu naruszeń procedur egzekucyjnych, przy czym naruszenia te są często wynikiem nie tyle braku wiedzy, co raczej niedbalstwa, jakiego dopuścił się w danym przypadku obwiniony komornik.

Przykład (D 14/02)

W dniu 7.11.2002 r. prezes Sądu Okręgowego w Kielcach złożył wniosek o ukaranie J.W. - komornika rewiru I przy Sądzie Rejonowym w Kołobrzegu za to, że od stycznia 2001 r. do października 2002 r. jako komornik sądowy rażąco naruszył:

- art. 45a pkt 1 ustawy o komornikach (przez to że nie podejmował żadnych czynności lub podejmował je z rażącą zwłoką),
- art. 763 k.p.k. (przez nieudzielanie stronom, pomimo ich licznych pism, żadnych informacji o stanie postępowania egzekucyjnego),
- art. 71 pkt 3 ustawy o komornikach (przez niewykonywanie zaleceń powizytacyjnych).

Powyższe uchybienia zostały ujawnione w trakcie prowadzonej z polecenia prezesa, kontroli kancelarii obwinionego. Ujawniona beczynność w sprawach trwała od kilku miesięcy do kilku lat. Ponadto komornik nie doręczał dłużnikom zawiadomień o wszczęciu postępowania egzekucyjnego. Obwiniony nie udzielał również odpowiedzi na pytanie sądu w sprawach, w których wpływały na niego skargi. Nie udostępniał sądowi akt, nie wykonywał zaleceń powizytacyjnych.

Te same uchybienia ujawniła kolejna kontrola. Komisja uznała obwinionego winnym zarzucanych mu czynów i wymierzyła mu karę nagany oraz obciążyła kosztami postępowania dyscyplinarnego (D14/02).

Od powyższego orzeczenia złożył odwołanie prezes Sądu Rejonowego w Kielcach, wnosząc o orzeczenie kary wydalenia ze służby komorniczej.

Sąd Okręgowy w Kielcach (sygn. akt VPa 305/03) zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że **w miejsce kary nagany wymierzył karę grzywny w wysokości 16.000 zł.** Zdaniem sądu kara nagany jest zbyt łagodna w odniesieniu do popełnionych przez obwinionego czynów, **niemniej kara wydalenia ze służby byłaby w tym przypadku zbyt dolegliwa i niezasadniona.**

Zwłaszcza, że dotychczas nigdy wobec obwinionego nie toczyło się postępowanie dyscyplinarne. Ponadto wniosek prezesa Sądu Rejonowego ma bardzo ogólny

charakter, a to uniemożliwia sięgnięcie po najsurowszą karę, jaką jest niewątpliwie wydalenie ze służby komorniczej.

Jak więc widzimy, sąd potwierdza swą praktyką to, co już wcześniej zostało powiedziane, że zbyt ogólnikowo formułowane wnioski, bez uzasadnienia opartego na stanie faktycznym, utrudniają czy wręcz uniemożliwiają podjęcie właściwego rozstrzygnięcia.

V. Podsumowanie

Mimo, że czytelnikowi zaprezentowano przykłady stanowiące tylko stosunkowo niewielki procent spraw z omawianego okresu, to obraz, jaki rysuje się po analizie akt postępowań dyscyplinarnych prowadzonych wobec komorników, jest bardzo przygnębiający. Można pokusić się o stwierdzenie, że jest źle, a nawet bardzo źle.

Należy przy tym mieć na uwadze, że przedstawione przykłady nie są jednostkowe, a wręcz przeciwnie - każda z przedstawionych grup (rodzajów) naruszeń obejmuje wiele innych, podobnych przypadków, a zaprezentowano tylko najbardziej typowe.

Z analizy postępowań dyscyplinarnych prowadzonych wobec komorników wynikają przedstawione poniżej wnioski.

W początkowym okresie obowiązywania ustawy z dnia 29.08.1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. 1997 r. Nr 133, poz. 882), postępowania dyscyplinarne były wszczynane przede wszystkim na podstawie wniosków kierowanych przez Ministra Sprawiedliwości, a zarzuty dotyczyły w większości odmowy ujawnienia przez komornika wysokości uzyskiwanych dochodów.

Później - na skutek orzecznictwa sądów pracy i ubezpieczeń społecznych - Minister Sprawiedliwości odstąpił od takiej praktyki, a kierowane przez niego wnioski o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wynikały ze stwierdzonych, w związku z prowadzonymi egzekucjami, naruszeń prawa oraz etyki zawodowej.

W okresie tym miały oczywiście miejsce także i jednostkowe przypadki, takie jak wszczęcie procedury dyscyplinarnej wobec komornika, który odmówił udziału w szkoleniu, czy też wobec innego, który zaprzestał płacenia składek. Wnioski o ukaranie składały wtedy izby komornicze.

Te ostatnie naruszenia nie stanowią jednak zagrożenia dla obywateli, nie wypaczają przewidzianych prawem procedur, a tym samym nie łamią ustalonego porządku prawnego, który ma właśnie na celu m.in. zapewnienie obywatelom poczucia bezpieczeństwa i ładu prawnego.

Niezwykle natomiast niebezpieczne dla państwa i obywateli są liczne niestety przypadki drastycznego łamania przepisów egzekucyjnych.

- Dominują zarzuty dotyczące beczynności oraz braku poszanowania wymaganych prawem procedur w trakcie prowadzonego postępowania egzekucyjnego. Przykładowo wskazać można następujące działania:
  - 1) prowadzenie egzekucji bez tytułu prawnego,
  - 2) prowadzenie eksmisji w nieobecności dłużnika (pobyt w szpitalu),
  - 3) brak należytego zabezpieczenia zajmowanego mienia ruchomego,
  - 4) prowadzenie eksmisji z lokalu mimo braku lokalu zastępczego,
  - 5) świadome zajmowanie mienia osób trzecich,
  - 6) sporządzanie bardzo ogólnych protokołów zajęcia, co uniemożliwia prawidłową wycenę zajmowanego mienia,
  - 7) dokonywanie wadliwej i zaniżonej wyceny przy sprzedaży egzekucyjnej w drodze licytacji,
  - 8) lekceważenie prezesów sądów i wizytatorów poprzez niewykonywanie czy też wykonywanie z opóźnieniem ich poleceń lub zaleceń pokontrolnych,
  - 9) aroganckie zachowanie wobec dłużników, wierzycieli oraz prezesów sądów,
  - 10) niewłaściwe dysponowanie środkami finansowymi,
  - 11) brak prawidłowej dokumentacji finansowej,
  - 12) antydatowanie dokumentów, w tym finansowych.

- W większości przypadków, w których zostały wszczęte postępowania dyscyplinarne, zarzuty miały znaczny ciężar gatunkowy. Niejednokrotnie przy tym **istota uchybienia polegała nie tyle na wadze czynów, co na wielokrotności i uporczywości ich popełniania.**

Charakterystyczne jest przy tym, że ci komornicy, którzy wielokrotnie dopuszczali się naruszeń i z tego tytułu wszczynano wobec nich procedurę dyscyplinarną, nadal łamali prawo.

Oznacza to, że działania dyscyplinujące były niestety najczęściej bezskuteczne. Komorników tych bowiem często albo uniewinniano albo nawet jeśli wymierzano im karę, to przeważnie niezbyt surową (np. upomnienie, nagana, kara grzywny np. 50 zł).

Ponadto, sąd pracy i ubezpieczeń społecznych w trybie odwoławczym uchylał często niekorzystne dla nich orzeczenia. Można się więc pokusić o stwierdzenie, że prowadzona dotychczas polityka dyscyplinująca stwarzała w środowisku komorników poczucie całkowitej bezkarności.

Z analizowanych spraw wynika bowiem, że nawet w bardzo jaskrawych przypadkach największymi obrońcami komorników, wbrew powszechnej opinii, jest nie środowisko komornicze, a sądy pracy i ubezpieczeń społecznych. Okazuje się, że samo środowisko komornicze często bardziej rygorystycznie stoi na straży swego etosu zawodowego niż sądy, które bardzo liberalnie traktują naganne zachowania komorników.

Sytuacja taka budzi zdziwienie. Częstokroć komornik dopuszczał się bardzo poważnych naruszeń, i to wielokrotnie. Wydawałoby się więc, że jeśli np. danemu komornikowi udowodniono tylko 20 z zarzucanych 40 czynów, nie powinno to powodować uchylecia orzeczenia komisji dyscyplinarnej. Tego rodzaju praktyka sądów budzi więc bardzo poważne zastrzeżenia.

Obecnie daje się jednak zaobserwować tendencję do stosowania wobec obwinionych bardziej surowych kar. O ile bowiem w początkowym okresie obowiązywania ustawy były to, jak już wspomniano, przede wszystkim kary upomnienia, nagany i grzywny, to obecnie coraz częściej spotykamy się z wnioskami o ukaranie nawet poprzez wydalenie ze służby, czy też zawieszenie w pełnieniu funkcji komornika. Ten ostatni środek stosowany jest z reguły prewencyjnie w przypadku postępowań, których przedmiotem jest ustalenie zasadności zarzutów dotyczących nadużyć finansowych.

O wadze i uporczywości naruszeń świadczy także fakt, że inicjatorami wniosków o ukaranie są wielokrotnie prezesi sądów nadzorujący danych komorników. Często przyczyną tak ostrej reakcji z ich strony są liczne skargi od dłużników oraz

wierzycieli. Zasadność tych skarg wielokrotnie potwierdzały także wyniki kontroli przeprowadzonej bezpośrednio w kancelarii danego komornika, w ramach nadzoru.

Ponadto zdarza się, że właśnie rutynowa kontrola ujawnia nieprawidłowe zachowania komornika lub podległego mu personelu.

W tej sytuacji wydaje się konieczne zwiększenie uprawnień kontrolnych prezesa sądu, które umożliwiałyby przeprowadzanie liczniejszych kontroli w ciągu roku. Celowe byłoby to zwłaszcza w odniesieniu do tych przypadków, w których w wyniku pierwszej kontroli stwierdzono już istotne uchybienia.

Obecnie bowiem prawo pozwala nadzorującemu dany rewir prezesowi na przeprowadzenie kontroli kancelarii komorniczej **jedynie w odstępach rocznych**. Regulacja ta prowadzi więc do powstania sytuacji, w której jeśli w wyniku kontroli zostają ujawnione nieprawidłowości lub fakt ich istnienia zgłoszą pokrzywdzeni wierzyciele lub dłużnicy - **prezes nadzorujący danego komornika jest praktycznie pozbawiony możliwości ponownego skontrolowania kancelarii**, przed upływem roku od poprzedniej kontroli.

Z punktu widzenia celowości i pragmatyki nadzoru rozwiązanie takie pozbawione jest jakiegokolwiek racjonalności i z góry skazuje organy nadzoru na brak efektywności, a tym samym niesolidny komornik może nadal działać praktycznie bezkarnie.

Niezbyt sprawnym narzędziem nadzoru i egzekwowania poprawnych zachowań komorników są również zalecenia pokontrolne prezesów sądów, zarządzenia, które powinny obligować danego komornika do określonych zachowań lub wstrzymania się od określonych działań.

Z przytoczonych przykładów wyraźnie wynika, że niektórzy komornicy w **jaskrawy sposób lekceważą zarządzenia i zapytania organu nadzorującego w osobie prezesa sądu**. Pewnym rozwiązaniem byłoby skrócenie terminów na wykonanie tych zarządzeń, a w przypadku braku reakcji komornika, możliwość ukarania go np. grzywną, i to w wymiarze niesymbolicznym.

Nie można bowiem tolerować sytuacji, a nie są to odosobnione przypadki, gdy prezes wielokrotnie w tej samej sprawie zwraca się o wyjaśnienia do komornika, a

ten **zwleka z udzieleniem odpowiedzi - dniami, tygodniami, a nawet miesiącami albo w ogóle nie stosuje się do zaleceń sądu.**

Taka sytuacja wymaga radykalnych zmian legislacyjnych, gdyż w przeciwnym wypadku **instytucja nadzoru traci sens, a ponadto godzi w autorytet organu nadzorującego.** Prezes powinien więc zostać wyposażony w instrumenty, które umożliwią mu wymuszenie określonych zachowań komorników.

Z analizy zbadanych spraw wynika jeszcze jeden wniosek - częsta jest bezczynność w trakcie egzekucji. Przy czym ma ona dwojaki charakter.

Opieszałość w prowadzeniu egzekucji dotyczy na ogół:

- 1) albo praktycznie wszystkich postępowań egzekucyjnych w kancelarii danego komornika,
- 2) albo tylko określonych rodzajów spraw, np. spraw, w których kwota dochodzonej wierzytelności nie jest zbyt wysoka.

Charakterystyczne jest przy tym, że większość komorników u których stwierdzono **zaległości - i to nieraz nawet kilkunastomiesięczne - wykazuje wyjątkową aktywność w „przechwytywaniu” egzekucji z innych rewirów komorniczych** (naruszenie art. 8 ustawy). Zazwyczaj komornicy „zapominają” nawet o fakcie przejęcia takiej **egzekucji powiadomić komornika rewiru dla którego ta egzekucja jest właściwa.**

Pomijając już nawet aspekt etyki zawodowej i poprawności zachowań wobec kolegów z tej samej korporacji, wydaje się, że ten nowy rodzaj naruszeń ma istotne znaczenie nie tylko dla samego środowiska komorniczego, ale przede wszystkim dla wierzycieli. **Te „nadzwyczajne egzekucje” powodują często opieszałość i niestaranność prowadzenia innych, mniej lukratywnych postępowań egzekucyjnych.**

Jednocześnie takie „nadzwyczajne egzekucje” utrudniają nadzór. Niejednokrotnie ich skutkiem jest zbieg egzekucji, co wprowadza bałagan i **nadmiernie wydłuża samą procedurę** m.in. w wyniku sporów komorników, który z

nich ma daną egzekucję prowadzić, **a także dodatkowo zupełnie niepotrzebnie zwiększa koszty.**

W tej sytuacji celowe jest chyba wprowadzenie większej liczby rewirów komorniczych, co umożliwi likwidację zaległości i usprawni procedurę przyszłych egzekucji.

Wprowadzenie takiego rozwiązania sprzyjałoby ponadto **likwidacji nowego zjawiska, jakim jest działalność tzw. „dzikich” firm windykacyjnych.** Dalsze bowiem tolerowanie ich działalności wyklucza ideę opieki państwa nad procesami legalnej i prowadzonej w oparciu o przepisy prawa egzekucji.

W sytuacji bowiem, gdy:

- istnieje specjalnie powołana do celów prowadzenia zgodnej z prawem egzekucji instytucja komornika;
- jednocześnie ustawodawca i środowisko komornicze podjęło działania zmierzające do zwiększenia profesjonalizmu komorników (organizowanie licznych szkoleń, wykładów, wydawanie publikacji dotyczących działalności komorników);

działanie firm windykacyjnych, prowadzących egzekucję należności musi budzić sprzeciw.

Osoby zatrudnione w tych firmach nie tylko nie posiadają stosownych uprawnień, ale często nie mają nawet odpowiedniego przygotowania prawnego. Chociaż w swych czynnościach są może czasem bardziej skuteczne, ale wynika to z faktu, **że dopuszczają się czynności niezgodnych z prawem.** Działania takie są tym bardziej szkodliwe, że godzą w autorytet komorników i wymiaru sprawiedliwości. Należy bowiem pamiętać, że mimo, iż często w celu odzyskania należności, firmy te łamią prawo, **praktycznie nie podlegają żadnej kontroli.**

Skoro więc dążymy do tego, by procesy egzekucyjne były nie tylko skuteczne, ale i zgodne z prawem, jedynym wyjściem wydaje się zwiększenie liczby kancelarii komorniczych.

Wówczas komornicy, **wyposażeni w odpowiednią wiedzę i poddani większemu nadzorowi**, będą skuteczniej egzekwować należności, ograniczając tym samym pole działalności takich firm.

Konieczne jest także szybkie zwiększenie profesjonalizmu komorników, gdyż jak wynika z badanego materiału, egzekucje bez klauzuli wykonalności może nie są nagminne, ale zdarzają się, a to już jest niedopuszczalne, przypadki takie bowiem nie powinny w ogóle mieć miejsca.

Z uwagi na ujawnienie w wyniku kontroli **nowej formy naruszeń - nadużyć finansowych, polegających na „niefrasobliwym” utożsamianiu kasy kancelarii komorniczej z prywatną** - prowadzącej do pobierania środków publicznych na prywatne cele, konieczne jest doprecyzowanie przepisów dotyczących zasad prowadzenia rachunkowości przez kancelarie komornicze.

Odrębną kwestią jest wadliwe prowadzenie księgowości, co również powoduje bardziej lub mniej świadomie doprowadzanie do niedoborów środków finansowych, jakimi dysponuje dana kancelaria komornicza.

W tym przypadku również wydaje się konieczne dokonanie stosownych zmian legislacyjnych, tak by jednoznacznie określić zasady gospodarki finansowej kancelarii komorniczych, a także sposób dysponowania wyegzekwowanymi od dłużników środkami.

Niedopuszczalne są bowiem sytuacje, **w których wierzyciel musi wręcz wymuszać od komornika zwrot zasądzonych kwot, albo koszty samej egzekucji są tak wysokie, że przekraczają wartość dochodzonej wierzytelności i w efekcie wierzyciel nie dostaje nic**. W takim bowiem przypadku można uznać, że egzekucja była prowadzona przez komornika wyłącznie w celu pobrania należnego mu z tytułu działań egzekucyjnych wynagrodzenia.

Mając powyższe na uwadze, gdy mimo kilku już lat obowiązywania nowej ustawy, nadal mamy do czynienia z tak drastycznymi przykładami naruszeń procedury egzekucyjnej, etyki zawodowej i procedur finansowych, wydaje się celowe dokonanie ponownej oceny i ewentualnego wprowadzenia zmian procedur postępowań dyscyplinarnych wobec komorników.

Obecnie obowiązujący model postępowania dyscyplinarnego najwyraźniej się nie sprawdza. Orzekane wobec sprawców naruszeń kary są częstokroć tak łagodne, że można się pokusić o stwierdzenie, że w najmniejszym stopniu nie wpływają na ich zachowanie. Świadczą o tym liczne przypadki popełniania po wielokroć tych samych czynów przez tych samych sprawców.

Jednocześnie, nadzór sprawowany przez sądy pracy i ubezpieczeń społecznych też nie wydaje się w tym przypadku wystarczający i prawidłowy, aczkolwiek można zjawisko to częściowo wytłumaczyć faktem nieprzestrzegania procedur przez komisje dyscyplinarne.

W tej sytuacji wydaje się celowe rozważenie możliwości przekazania spraw dyscyplinarnych do gestii niezależnego od korporacji organu, który by w sposób bardziej niezależny i obiektywny ustalał stany faktyczne i decydował o wymiarze kary.

Podsumowując należy stwierdzić, że ustawa - mimo stosunkowo krótkiego czasu obowiązywania - wymaga kolejnych i to dość radykalnych zmian. Takich, które usprawnią procedurę egzekucyjną, ułatwią dostęp do egzekucji, a jednocześnie zwiększą nadzór nad komornikami, m.in. poprzez wyposażenie organów nadzorujących w instrumenty umożliwiające zapewnienie zgodnych z prawem zachowań.

Aneks

Analiza danych statystycznych

Z informacji statystycznych uzyskanych z Krajowej Rady Komorniczej wynika, że w początkowym okresie obowiązywania ustawy, tj. w latach 1998-2000 wszczęto 75 postępowań dyscyplinarnych. Z tej liczby w 1998 r. 23 wszczęto na wniosek Ministra Sprawiedliwości i spowodowane one były niewłaściwym zachowaniem komornika, polegającym na odmowie udzielenia ministrowi informacji o uzyskiwanym wynagrodzeniu. W tym okresie, z uwagi na wcześniej opisane orzeczenia, w których sąd nie podzielił stanowiska co do obowiązku komorników ujawniania swoich dochodów, Minister Sprawiedliwości odstąpił od zgłaszania w takich przypadkach wniosków o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

Ciekawe, że w 37 postępowaniach, wymierzono karę upomnienia, w 4 uniewinniono, a tylko w jednym nastąpiła odmowa wszczęcia. W pozostałych sprawach wnioskodawcami byli prezesi sądów (3), a w dwóch przypadkach Izba Komornicza w Gdańsku.

W kolejnych latach sytuacja uległa dość istotnej zmianie. W 1999 r. z ogólnej liczby 21 spraw, z wniosku Ministra Sprawiedliwości prowadzono tylko 4. Wzrosła natomiast aktywność izb komorniczych - 9 wniosków (z czego aż 6 to wnioski Izby Komorniczej w Gdańsku).

Natomiast w roku 2000 na ogólną liczbę 18 spraw nie było już ani jednego tego rodzaju wniosku Ministra Sprawiedliwości. Podobnie w kolejnych latach analizowanego okresu tj. 2001-2005.

Od roku 1999 zwiększyło się spektrum orzekanych kar. O ile w 1998 r. zdecydowanie dominowała kara upomnienia lub nagany, to w kolejnych latach wymierzano również kary pieniężne, a nawet zawieszano w wykonywaniu czynności służbowych. Niejednokrotnie, z uwagi na toczące się jednocześnie postępowania karne, postępowania dyscyplinarne zawieszano. W badanym okresie na 75 postępowań w ośmiu przypadkach nastąpiło uniewinnienie, a w odniesieniu do dwóch osób odmowa

wszczęcia postępowania. Później, tj. w roku 2001, zawieszono w czynnościach do czasu zakończenia postępowań karnych 3 osoby, w 2003 - 5, w 2004 - 3 (w roku 2002 i 2005 nikogo). Natomiast w okresie tym zaczęto wymierzać karę wydalenia ze służby. Stosowano ją w przypadkach bardzo drastycznych naruszeń. W roku 2002 były 2 takie sprawy, w 2003 - 2, w 2004 - 4, 2005 - 1. Jednocześnie uniewinnień wystąpiło w roku 2001 - 2; w 2002 - 1; 2003 - 2; w 2004 - 7; w 2005 - 4.

Dokładniejsze dane zamieszczono w tabelach. Z tym, że należy mieć na uwadze, że dane za rok 2005 są niekompletne, gdyż nie wszystkie postępowania wszczęte w roku 2005 zostały już zakończone.

Tabela 1a. Sprawy rozpatrywane przez komisję dyscyplinarną w 1998 r.

Lp.	Okręg	Wnioskodawca	Sposób zakończenia
1.	KSR Łódź, Łódź	Prezes SW w Łodzi Prezes SA w Łodzi	odroczone, umorzona umorzone 15.12.2000 r.
2.	KSR Mława, Mława	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
3.	KSR Słupsk	Izba Komornicza w Gdańsku	Nagana
4.	KSR Słupsk	Izba Komornicza w Gdańsku	Nagana
5.	KSR Leszno	Prezes SR w Lesznie	Upomnienie
6.	KSR Oława	Minister Sprawiedliwości	Uniewinnienie
7.	KSR Oława	Minister Sprawiedliwości	Uniewinnienie
8.	KSR Warszawa	Minister Sprawiedliwości	kara upomnienia
9.	KSR Skarżysko-Kamienna	Minister Sprawiedliwości	Uniewinnienie
10.	KSR Ostrowiec Świętokrzyski	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
11.	KSR Ostrowiec Świętokrzyski	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
12.	KSR Limanowa	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
13.	KSR Pińczów	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
14.	KSR Oświęcim	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
15.	KSR Kraków	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
16.	KSR Kraków	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
17.	KSR Kraków	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
18.	KSR Kraków	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
19.	KSR Kraków	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
20.	KSR Kraków	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
21.	KSR Zakopane	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
22.	KSR Miechów	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
23.	KSR Końskie	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
24.	KSR Kazimierza Wielka	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
25.	KSR Brzesko	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
26.	KSR Kielce	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
27.	KSR Kielce	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
28.	KSR Kielce	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie

29.	KSR Kielce	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
30.	KSR Kielce	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
31.	KSR Kielce	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
32.	KSR Kielce	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
33.	KSR Kielce	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
34.	KSR Jędrzejów (emeryt)	Minister Sprawiedliwości	odmowa wszczęcia
35.	KSR Dębica	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
36.	KSR Dąbrowa Tarnowska	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
37.	KSR Busko-Zdrój	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
38.	KSR Busko-Zdrój	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
39.	KSR Bochnia	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
40.	KSR Gostyń	Minister Sprawiedliwości	3 terminy odroczone
41.	KSR Tarnów	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
42.	KSR Tarnów	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
43.	KSR Śrem	Minister Sprawiedliwości	uniewinnienie - odwołanie, zwrot do ponownego rozpoznania, umorzono - cofnięcie wniosku
44.	KSR Kraków	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
45.	KSR Kraków	Minister Sprawiedliwości	Upomnienie
46.	KSR Leszno	Minister Sprawiedliwości	upomnienie, uchylono

Tabela 1b. Sprawy rozpatrywane przez komisję dyscyplinarną w 1999 r.

Lp.	Okręg	Wnioskodawca	Sposób zakończenia
1.	KSR Kraśnik	Minister Sprawiedliwości	Uniewinnienie
2.	KSR Słupsk	Prezes SR w Słupsku	Nagana
3.	KSR Wrocław	Prezes SA we Wrocławiu	- kara pieniężna - zawieszono w czynnościach
4.	KSR Słupsk	Minister Sprawiedliwości	Zawieszono
5.	KSR Słupsk	Izba Komornicza w Gdańsku	wydalenie ze służby
6.	KSR Słupca	Izba Komornicza w Poznaniu	Umorzono
7.	KSR Słupsk	Izba Komornicza w Gdańsku	wydalenie ze służby
8.	KSR Dąbrowa Tarnowska	Minister Sprawiedliwości	Uniewinnienie
9.	KSR Goleniów	Minister Sprawiedliwości	umorzono – przedawnienie
10.	KSR Lubliniec	Izba Komornicza w Katowicach	zawieszono, uniewinnienie
11.	KSR Leszno	Izba Komornicza w Poznaniu	Zawieszono
12.	KSR Lesko	Prezes SA w Rzeszowie	Upomnienie
13.	KSR Słupsk	Izba Komornicza w Gdańsku	Odroczono
14.	KSR Nowy Targ	Prezes SR w Nowym Targu	Umorzono
15.	KSR Słupsk	Izba Komornicza w Gdańsku	Wydalono
16.	KSR Słupsk	Izba Komornicza w Gdańsku	Uniewinnienie
17.	KSR Warszawa	SA w Warszawie	Umorzono
18.	KSR Myślibórz	Prezes SO w Gorzowie Wielkopolskim	Umorzono
19.	KSR Leszno	Prezes SA w Poznaniu	Zawieszono
20.	KSR Słupsk	Izba Komornicza w Gdańsku	
21.	KSR Siedlce	Prezes SR w Siedlcach	odroczone 4 terminy

Tabela 1c. Sprawy rozpatrywane przez komisję dyscyplinarną w 2000 r.

Lp.	Okręg	Wnioskodawca	Sposób zakończenia
1.	KSR Przemyśl	Prezes SA w Rzeszowie	odroczone 2 razy
2.	KSR Włocławek	Prezes SR we Włocławku	Upomnienie
3.	KSR Nysa	Prezes SR w Nysie	- odroczone - wydalone - zwrot do ponownego rozpoznania
4.	KSR Kłodzko	Izba Komornicza we Wrocławiu	kara pieniężna
5.	KSR Legnica	Prezes SR w Legnicy	Postępowanie zawieszono
6.	KSR Gorzów Wielkopolski	Prezes SO w Szczecinie	odmowa wszczęcia
7.	KSR Jarosław	Prezes SA w Rzeszowie	podwójnie wpisana
8.	KSR Mielec	Prezes SR w Mielcu	Upomnienie
9.	KSR Limanowa	Prezes SR w Limanowej	Nagana
10.	KSR Jarosław	Prezes SR w Jarosławiu	Odroczono
11.	KSR Słupsk	Izba Komornicza w Gdańsku	sprawa przekazana do ponownego rozpoznania
12.	KSR Nowy Sącz	Izba Komornicza w Krakowie	
13.	KSR Łańcut	Prezes SR w Łańcucie	Odroczono
14.	KSR Częstochowa	Prezes SR w Częstochowie	Upomnienie
15.	KSR Kraków	Prezes SR dla Krakowa-Podgórze	Odroczono
16.	KSR Przeworsk	Prezes SR w Przeworsku	Odroczono
17.	KSR Kluczbork	Prezes SR w Kluczborku	Upomnienie
18.	KSR Włocławek	Prezes SR we Włocławku	

Tabela 1d. Sprawy rozpatrywane przez komisję dyscyplinarną w 2001 r.

Lp.	Okręg	Wnioskodawca	Sposób zakończenia
1.	KSR Dąbrowa Górnicza	Prezes SA w Katowicach	Zawieszenie w czynnościach do czasu zakończenia sprawy karnej, w której komornik jest oskarżonym
2.	KSR Dąbrowa Górnicza	Prezes SA w Katowicach	Zawieszenie w czynnościach do czasu zakończenia sprawy karnej, w której komornik jest oskarżonym
3.	KSR Golub - Dobrzyń	Rada Izby Komorniczej w Gdańsku	Upomnienie. Oddalenie odwołania
4.	KSR Sosnowiec	Prezes Sądu Rejonowego w Sosnowcu	Upomnienie
5.	KSR Słupsk	Rada Izby Komorniczej w Gdańsku	Upomnienie. Sąd w trybie odwoławczym Okręgowy oddalił wniosek Rady Izby
6.	KSR Braniewo	Rada Izby Komorniczej w Gdańsku	Uniewinnienie
7.	KSR Słupsk	Rada Izby Komorniczej w Gdańsku	Kara pieniężna

8.	KSR Rzeszów	Prezes SR w Rzeszowie	Nagana
9.	KSR Kraśnik	Prezes SR w Kraśniku	Upomnienie
10.	KSR Słupsk	Izba Komornicza w Gdańsku	Uniewinnienie
11.	KSR Człuchów	Prezes SR w Człuchowie	Nagana
12.	KSR Kozienice	Prezes SO w Radomiu	Upomnienie
13.	KSR Słupsk	Izba Komornicza w Gdańsku	Sprawa połączona ze sprawą D 10 /01 i pod tą sygnaturą była dalej prowadzona
14.	KSR Gdańsk	Izba Komornicza w Gdańsku	Zawieszenie postępowania
15.	KSR Grudziądz	Izba Komornicza w Gdańsku	Upomnienie
16.	KSR Radom	Prezes SR w Radomiu	Nagana

Tabela 1e. Sprawy rozpatrywane przez komisję dyscyplinarną w 2002 r.

Lp.	Okręg	Wnioskodawca	Sposób zakończenia
1.	KSR Skarżysko-Kamienna	Prezes SR w Skarżysku-Kamiennej	Nagana
2.	KSR Choszczno	Krajowa Rada Komornicza	Upomnienie
3.	KSR Lubliniec	Rada Izby Komorniczej w Katowicach	Wydalenie ze służby
4.	KSR Lubartów	Prezes SR w Lubartowie	Umorzono w związku z art. 15 ust.1 pkt 3 uoksie
5.	KSR Leszno	Prezes SR w Lesznie	Kara pieniężna
6.	KSR Rzeszów	Prezes SO w Rzeszowie	odmowa wszczęcia
7.	KSR Leszno	Prezes SR w Lesznie	Bd
8.	KSR Środa Wielkopolska	Rada Izby Komorniczej	Upomnienie
9.	KSR Mielec	Prezes SR w Mielcu	Bd
10.	KSR Jarosław	Prezes SR w Jarosławiu	Kara pieniężna
11.	KSR Tomaszów Mazowiecki	Izba Komornicza w Łodzi	Nagana
12.	KSR Gliwice	Izba Komornicza w Katowice	Upomnienie
13.	KSR Rzeszów	Prezes SR w Rzeszowie	Uniewinnienie. Odwołanie Prezesa SR
14.	KSR Kielcach	Prezes SO w Kielcach	Nagana. Sąd odwoławczy zamienił karę nagany na karę grzywny
15.	KSR Włocławek	Izba Komornicza w Gdańsku	Wydalenie ze służby. Odwołanie. Do ponownego rozpoznania pod sygn. D 8/04
16.	KSR Słupsk	Prezes SR w Słupsku	Kara pieniężna

Tabela 1f. Sprawy rozpatrywane przez komisję dyscyplinarną w 2003 r.

Lp.	Okręg	Wnioskodawca	Sposób zakończenia
1.	KSR Słupsk	Rada Izby Komorniczej w Gdańsku	Kara nagany
2.	KSR Leszno	Rada Izby Komorniczej w Poznaniu	Upomnienie
3.	KSR Elbląg	Rada Izby Komorniczej w Gdańsku	Upomnienie
4.	KSR Słupsk	Izba Komornicza w Gdańsku	Nagana. Sąd Okręgowy w Słupsku oddalił wniosek dyscyplinarny
5.	KSR Bydgoszcz	Izba Komornicza w Gdańsku	Nagana
6.	KSR Kluczbork	Prezes SR w Kluczborku	Nagana
7.	KSR Kędzierzyn Koźle	Prezes SR w Kędzierzynie Koźlu	Umorzenie wobec cofnięcia wniosku
8.	KSR Kamienna Góra	Prezes SR w Kamiennej Górze	Uniewinnienie
9.	KSR Racibórz	Prezes S A w Katowicach	Zawieszono w czynnościach. Trwa postępowanie odwoławcze
10.	KSR Jarosław	Prezes SR w Jarosławiu	Odroczono
11.	KSR Suwałki	Prezes SR w Suwałkach	Postępowanie zawieszone do czasu zakończenia sprawy karnej wobec obwinionego
12.	KSR Żary	Izba Komornicza w Poznaniu	Wydalenie ze służby. Trwa postępowanie odwoławcze
13.	KSR Żary	Prezes SR w Łańcucie	Odroczono
14.	KSR Poznań	Prezes SR w Poznaniu	Upomnienie
15.	KSR Mława	Prezes SA w Warszawie	Postępowanie zawieszone do czasu zakończenia sprawy karnej
16.	KSR Warszawa	Prezes SA w Warszawie	Postępowanie umorzone przeszedł na emeryturę - art. 15 ust. 1 pkt 3 uoksie
17.	KSR Mielec	Prezes SR w Mielcu	Postępowanie zawieszone do czasu zakończenia sprawy karnej
18.	KSR Włocławek	Prezes SR we Włocławku	Upomnienie
19.	KSR Wolsztyn	Prezes SR we Wolsztynie	Upomnienie
20.	KSR Lipnie	Izba Komornicza w Gdańsku	Postępowanie umorzone przeszedł na emeryturę - art. 15 ust. 1 pkt 3 uoksie
21.	KSR Słupsk	Izba Komornicza w Gdańsku	Postępowanie umorzone przeszedł na emeryturę - art. 15 ust. 1 pkt 3 uoksie
22.	KSR Słupsk	Izba Komornicza w Gdańsku	Postępowanie umorzone przeszedł na emeryturę - art. 15 ust. 1 pkt 3 uoksie
23.	KSR Drawsko Pomorskie	Izba Komornicza w Gdańsku	Uniewinnienie
24.	KSR Słupsk	Izba Komornicza w Gdańsku	Bd
25.	KSR Słupsk	Izba Komornicza w Gdańsku	Postępowanie umorzone

			przeszedł na emeryturę - art. 15 ust. 1 pkt 1 uoksie
26.	KSR Słupsk	Izba Komornicza w Gdańsku	Uniewinnienie
27.	KSR Płock	Prezes SR w Płocku	Upomnienie
28.	KSR Słupsk	Prezes SR w Słupsku	Postępowanie umorzone przeszedł na emeryturę - art. 15 ust. 1 pkt 1 uoksie
29.	KSR Włocławek	Izba Komornicza w Gdańsku	Odroczona
30.	KSR Mława	Izba Komornicza w Warszawie	Zawieszony w obowiązkach. Złożył odwołanie
31.	KSR Tomaszów Mazowiecki	Izba Komornicza w Łodzi	Wniosek oddalono wobec nie uzupełnienia materiału dowodowego w terminie
32.	KSR Leszno	Prezes SA w Poznaniu	Wydalenie ze służby

Tabela 1g. Sprawy rozpatrywane przez komisję dyscyplinarną w 2004 r.

Lp.	Okręg	Wnioskodawca	Sposób zakończenia
1.	KSR Bydgoszcz	Izba Komornicza w Gdańsku	Uniewinnienie
2.	KSR Elbląg	Izba Komornicza w Gdańsku	Uniewinnienie
3.	KSR Toruń	Izba Komornicza w Gdańsku	Upomnienie
4.	KSR Bydgoszcz	Izba Komornicza w Gdańsku	Uniewinnienie
5.	KSR Lublin	Izba Komornicza w Lublinie	Upomnienie
6.	KSR Ruda Śląska	Izba Komornicza w Katowicach	Zawieszona
7.	KSR Leszno	Prezes SA w Poznaniu	Wydalenie ze służby
8.	KSR Włocławek	Izba Komornicza w Gdańsku	Kara pieniężna
9.	KSR Leszno	Prezes SR w Lesznie	Odroczono
10.	KSR Leszno	Prezes SR w Lesznie	Odroczono
11.	KSR Mława	Prezes SA w Warszawie	Zawieszona w czynnościach. Trwa procedura odwoławcza
12.	KSR Częstochowa	Prezes SR w Częstochowie	Nagana
13.	KSR Płock	Prezes SR w Płocku	Nagana
14.	KSR Leszno	Prezes SR w Lesznie	Odroczono
15.	KSR Leszno	Prezes SR w Lesznie	Odroczono
16.	KSR Leszno	Prezes SR w Lesznie	Odroczono
17.	KSR Leszno	Prezes SR w Lesznie	Odroczono
18.	KSR Siedlce	Izba Komornicza w Lublinie	Bd
19.	KSR Poznań	Prezes SR w Poznaniu	Bd
20.	KSR Mława	Prezes SR w Mławie	Bd
21.	KSR Kraków Pogórze	Prezes SR dla Krakowa-Pogórze	Uniewinnienie
22.	KSR Szczecin	Prezes SR w Szczecinie	Nagana
23.	KSR Częstochowa	Prezes SA w Katowicach	Upomnienie
24.	KSR Zgierz	Izba Komornicza w Łodzi	Wpłata kosztów
25.	KSR Łódź Śródmieście	Izba Komornicza w Łodzi	Odroczono
26.	KSR Radom	Izba Komornicza w Warszawie	Umorzenie
27.	KSR Łódź Śródmieście	Izba Komornicza w Łodzi	Odroczono
28.	KSR Elbląg	Izba Komornicza w Gdańsku	Umorzenie
29.	KSR Słupsk	Izba Komornicza w Gdańsku	Odroczono

30.	KSR Inowrocław	Izba Komornicza w Gdańsku	Odroczono
31.	KSR Słupsk	Izba Komornicza w Gdańsku	Uniewinnienie
32.	KSR Bydgoszcz	Izba Komornicza w Gdańsku	Odroczono
33.	KSR Racibórz	Izba Komornicza w Katowicach	Odroczono
34.	KSR Wrocław	Izba Komornicza we Wrocławiu	Upomnienie
35.	KSR Legnica	Izba Komornicza we Wrocławiu	Nagana
36.	KSR Brzeg	Izba Komornicza we Wrocławiu	Uniewinnienie
37.	KSR Wrocław-Krzyki	Prezes SR dla Wrocławia-Krzyki	Bd
38.	KSR Szczecin	Prezes SR w Szczecinie	Uniewinnienie
39.	KSR Lesznie	Izba Komornicza w Lesznie	Odwołany decyzją Ministra Sprawiedliwości
40.	KSR Leszno	Prezes SR w Lesznie	Odwołany decyzją Ministra Sprawiedliwości
41.	KSR Leszno	Prezes SR w Lesznie	Odwołany decyzją Ministra Sprawiedliwości
42.	KSR Częstochowa	Prezes SR w Częstochowie	Upomnienie
43.	KSR Radomsku	Prezes SR w Łodzi	Zawieszona
44.	KSR Gorzów Wielkopolski	Prezes SA w Poznaniu	Odroczono

Tabela 1h. Sprawy rozpatrywane przez komisję dyscyplinarną w 2005 r.

Lp.	Okręg	Wnioskodawca	Sposób zakończenia
1.	KSR Leszno	Prezes SA w Lesznie	Odwołany decyzją Ministra Sprawiedliwości
2.	KSR Mielec	Prezes SR w Mielcu	Upomnienie
3.	KSR Częstochowa	Prezes SR w Częstochowie	Upomnienie
4.	KSR Oświęcim	Izba Komornicza w Krakowie	Nagana
5.	KSR Gdańsk	Izba Komornicza w Gdańsku	Uniewinnienie
6.	KSR Bytów	Izba Komornicza w Warszawie	Upomnienie
7.	KSR Białystok	Prezes SR w Białymstoku	Upomnienie
8.	KSR Wałcz	Izba Komornicza w Gdańsku	Odroczono
9.	KSR Słupsk	Izba Komornicza w Gdańsku	Uniewinnienie
10.	KSR Działdowo	Izba Komornicza w Gdańsku	Odroczono
11.	KSR Elbląg	Izba Komornicza w Gdańsku	Uniewinnienie
12.	KSR Brodnica	Izba Komornicza w Gdańsku	Odroczono
13.	KSR Słupsk	Izba Komornicza w Gdańsku	Cofnięcie wniosku przez wnioskodawcę
14.	KSR Mława	Prezes SR w Mławie	Nagana
15.	KSR Łódź	Izba Komornicza w Łodzi	Zwrot wniosku do uzupełnienia
16.	KSR Zgierz	Izba Komornicza w Łodzi	Zwrot wniosku do uzupełnienia
17.	KSR Mińsk Mazowiecki	Prezes SO w Siedlcach	Uniewinnienie
18.	KSR Brzeg	Prezes SO w Opolu	Nagana
19.	KSR Racibórz	Izba Komornicza w Katowicach	Odroczono
20.	KSR Katowice	Izba Komornicza w Katowicach	Bd
21.	KSR Kluczbork	Prezes SR w Kluczborku	Kara pieniężna
22.	KSR Środa Śląska	Izba Komornicza we Wrocławiu	
23.	KSR Jelenia Góra	Prezes SO w Jeleniej Górze	

24.	KSR Legnica	Izba Komornicza we Wrocławiu	
25.	KSR Lubin	Prezes SO w Legnicy	
26.	KSR Poznań	Prezes SR w Poznaniu	
27.	KSR Mińsk Mazowiecki	Izba Komornicza w Warszawie	
28.	KSR Szamotuły	Prezes SR w Szamotułach	
29.	KSR Chojnice	Izba Komornicza w Warszawie	
30.	KSR Włocławek	Izba Komornicza w Warszawie	
31.	KSR Gdańsk	Izba Komornicza w Warszawie	
32.	KSR Ostróda	Izba Komornicza w Warszawie	
33.	KSR Drawsko Pomorskie	Izba Komornicza w Warszawie	
34.	KSR Biskupiec	Izba Komornicza w Warszawie	
35.	KSR Kępno	Izba Komornicza w Warszawie	
36.	KSR Zgierz	Izba Komornicza w Warszawie	
37.	KSR Krotoszyn	Izba Komornicza w Warszawie	
38.	KSR Katowice	Prezes SR w Katowicach	
39.	KSR Głogów	Prezes SO w Legnicy	
40.	KSR Opole	Prezes SO w Opolu	
41.	KSR Pleszew	Prezes SR w Pleszewie	
42.	KSR Płock	Prezes SO w Płocku	
43.	KSR Radom	Prezes SO w Radomiu	
44.	KSR Mławie	Prezes SA w Warszawie	

Powyższe dane zostały udostępnione przez Krajową Radę Komorniczą w Warszawie.

Wprowadzie statystyka Ministerstwa Sprawiedliwości nie wskazuje wprost liczby skarg na działalność komorników w związku z naruszeniem art. 767 k.p.c., ale taka statystyka jest prowadzona, przynajmniej od roku 2000. Szczegółowo wpływ skarg w latach 2000-2005 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Ewidencja spraw cywilnych w zakresie skargi na czynności komornika w sądach powszechnych w Polsce

Lata	Pozostałość z roku poprzedniego	Wpłynęło	Załatwiono	Pozostało na okres następny
2000	3.545	27.965	24.571	6.939
2001	6.907	34.251	31.932	9.226
2002	9.503	45.813	42.833	12.483
2003	12.337	55.214	51.749	15.802
2004	15.870	59.157	59.424	15.603
2005	15.663	73.639	76.311	12.991

Większość tych spraw załatwiano w danym roku, a tylko nieznaczny odsetek pozostawał do załatwienia na następny okres. Okoliczność, że liczba skarg stale rośnie może wynikać z faktu, że komornicy nie zawsze wykazują należyłą staranność

przy sprawowaniu swych funkcji, ale na pewno jest także następstwem większej aktywności społeczeństwa w kontaktach z wymiarem sprawiedliwości oraz wzrostem świadomości co do przysługujących praw.

Obecnie osoby zainteresowane częściej się skarżą na czynności komorników, a i organy nadzoru, dbając o poprawny wizerunek komorników, poświęcają więcej uwagi ich działalności i składają stosowne wnioski.

Podobne tendencje stałego wzrostu liczby skarg daje się zaobserwować przy analizie takich danych z rozbiciem na okręgi.

Tabela 3a. Skargi na czynności komornika w roku 2005 w sądach powszechnych (rejonowych) z podziałem na okręgi

Okręgi sądów okręgowych	Pozostało z ubiegłego roku	Wpłynęło	Załatwiono	Pozostało na rok następny
Ogółem	15.663	73.639	76.311	12.991
Warszawski	2.061	4.517	5.232	606
Warszawsko-Praski		1.591	2.112	219
Białostocki	112	918	928	102
Bielski	102	946	912	136
Bydgoski	476	1.717	1.654	539
Częstochowski	325	2.100	2.086	339
Elbląski	234	910	972	172
Gdański	832	6.228	5.487	1.573
Gliwicki	527	2.882	2.823	586
Gorzowski	190	1.601	1.641	150
Jeleniogórski	112	871	827	156
Kaliski	232	760	816	176
Katowicki	892	3.952	4.101	743
Kielecki	185	1.649	1.688	146
Koniński	130	599	616	113
Koszaliński	278	1.503	1.562	219
Krakowski	587	2.649	2.692	544
Krośnieński	157	798	811	85
Legnicki	280	1.496	1.433	343
Lubelski	451	2.965	3.020	396
Łomżyński	24	470	484	10
Łódzki	875	3.142	3.435	582
Nowosądecki	101	701	718	84
Olsztyński	248	1.340	1.362	226
Opolski	415	1.396	1.539	272
Ostrołęcki	131	625	684	72
Piotrkowski	178	1.493	1.497	174
Płocki	185	1.860	1.685	360
Poznański	1.172	4.512	4.831	853

Przemyski		341	336	64
Radomski	248	936	992	192
Rzeszowski	229	1.077	1.129	177
Siedlecki	90	808	819	79
Sieradzki	95	736	773	58
Słupski	272	1.210	1.334	148
Suwalski	33	340	344	29
Szczeciński	1.525	2.496	3.158	863
Świdnicki	246	1.382	1.424	204
Tarnobrzegi	63	428	428	63
Tarnowski	25	506	483	48
Toruński	134	953	989	98
Włocławski	65	501	486	80
Wrocławski	848	3.617	3.917	548
Zamojski	36	453	470	19
Zielonogórski	262	1.664	1.581	345

Tabela 3b. Skargi na czynności komornika w roku 2004 w sądach powszechnych (rejonowych) z podziałem na okręgi

Okręgi Sądów Okręgowych	Pozostało z ubiegłego roku	Wpłynęło	Załatwiono	Pozostało na rok następny
Ogółem	15.870	59.157	59.424	15.603
Warszawski	1.497	4.945	4.381	2.061
Białostocki	141	916	945	112
Bielski	56	813	767	102
Bydgoski	452	1.302	1.278	476
Częstochowski	271	1.378	1.324	325
Elbląski	392	814	985	221
Gdański	813	4.132	4.113	832
Gliwicki	630	1.543	1.646	527
Gorzowski	219	1.296	1.325	190
Jeleniogórski	79	1.238	1.205	112
Kaliski	246	908	936	218
Katowicki	1.414	2.883	3.405	892
Kielecki	178	1.043	1.036	185
Koniński		369	239	130
Koszaliński	336	1.185	1.244	277
Krakowski	696	2.258	2.367	587
Krośnieński	135	695	673	157
Legnicki	287	1.442	1.449	280
Lubelski	529	1.760	1.838	451
Łomżyński	27	245	253	19
Łódzki	983	3.403	3.531	855
Nowosądecki	142	585	626	101
Olsztyński	210	1.379	1.343	246
Opolski	324	1.472	1.381	415
Ostrołęcki	89	405	363	131
Piotrkowski	154	972	948	178
Płocki	261	1.024	1.100	185
Poznański	1.511	4.099	4.438	1.172
Radomski	200	901	852	248
Rzeszowski	250	548	569	229
Siedlecki	100	408	418	90
Sieradzki	108	329	342	95
Słupski	332	1.216	1.286	262
Suwalski	22	276	260	38
Szczeciński	999	2.971	2.445	1.525
Świdnicki	254	1.319	1.327	246
Tarnobrzesci	55	324	316	63
Tarnowski	39	394	408	25
Toruński	131	875	872	134
Włocławski	62	376	373	65
Wrocławski	876	3.013	3.041	848
Zamojski	42	420	426	36
Zielonogórski	328	1.283	1.349	262

Poza nadzorem nad działalnością komorniczą w trybie art. 726 k.p.c., sąd sprawuje także nadzór z urzędu z uwagi na treść art. 759 § 2 k.p.c. (wydawania zarządzeń umożliwiających prawidłowe wykonanie egzekucji) oraz art. 1050 i 1051 k.p.c.

Tabela 4a. Liczba spraw sądowych dotyczących działalności komorników w 1990 r.

	Pozostałość z poprzedniego roku	Wpłynęło	Załatwiono	W tym merytorycznie			Pozostało na okres następny
				Uwzględniono w całości lub części	Zawarto ugodę	Oddalono	
W przedmiocie nadzoru sądu z urzędu nad komornikiem art. 759 § 2 k.p.c.	83	66	81	X	X	x	68
W przedmiocie egzekucji sądowej art. 1050-1051 k.p.c.	281	807	798	X	X	x	291

Tabela 4b. Liczba spraw sądowych dotyczących działalności komorników w 1991 r.

	Pozostałość z poprzedniego roku	Wpłynęło	Załatwiono	W tym merytorycznie			Pozostało na okres następny
				Uwzględniono w całości lub części	Zawarto ugodę	Oddalono	
W przedmiocie nadzoru sądu z urzędu nad komornikiem art. 759 § 2 k.p.c.	68	430	277	X	X	x	221
W przedmiocie egzekucji sądowej art. 1050-1051 k.p.c.	291	864	873	X	X	x	282

Tabela 4c. Liczba spraw sądowych dotyczących działalności komorników w 1992 r.

	Pozostałość z poprzedniego roku	Wpłynęło	Załatwiono	W tym merytorycznie			Pozostało na okres następny
				Uwzględniono w całości lub części	Zawarto ugodę	Oddalono	
W przedmiocie nadzoru sądu z urzędu nad komornikiem art. 759 § 2 k.p.c.	221	1.040	570	X	X	x	691
W przedmiocie egzekucji sądowej art. 1050-1051 k.p.c.	282	997	841	X	X	x	438

Tabela 4d. Liczba spraw sądowych dotyczących działalności komorników w 1993 r.

	Pozostałość z poprzedniego roku	Wpłynęło	Załatwiono	W tym merytorycznie			Pozostało na okres następny
				Uwzględniono w całości lub części	Zawarto ugodę	Oddalono	
W przedmiocie nadzoru sądu z urzędu nad komornikiem art. 759 § 2 k.p.c.	692	2.234	1.172	X	X	x	1.754
W przedmiocie egzekucji sądowej art. 1050-1051 k.p.c.	438	1.315	974	X	X	x	779

Tabela 4e. Liczba spraw sądowych dotyczących działalności komorników w 1994 r.

	Pozostałość z poprzedniego roku	Wpłynęło	Załatwiono	W tym merytorycznie			Pozostało na okres następny
				Uwzględniono w całości lub części	Zawarto ugodę	Oddalono	
W przedmiocie nadzoru sądu z urzędu nad komornikiem art. 759 § 2 k.p.c.	1.641	2.619	2.098	X	X	x	2.162
W przedmiocie egzekucji sądowej art. 1050-1051 k.p.c.	772	1.590	1.060	X	X	x	1.302

Tabela 4f. Liczba spraw sądowych dotyczących działalności komorników w 1995 r.

	Pozostałość z poprzedniego roku	Wpłynęło	Załatwiono	W tym merytorycznie			Pozostało na okres następny
				Uwzględniono w całości lub części	Zawarto ugodę	Oddalono	
W przedmiocie nadzoru sądu z urzędu nad komornikiem art. 759 § 2 k.p.c.	2.094	1.614	1.617	X	X	x	2.091
W przedmiocie egzekucji sądowej art. 1050-1051 k.p.c.	1.302	1.198	1.023	X	X	x	1.477

Tabela 4g. Liczba spraw sądowych dotyczących działalności komorników w 1996 r.

	Pozostałość z poprzedniego roku	Wpłynęło	Załatwiono	W tym merytorycznie			Pozostało na okres następny
				Uwzględniono w całości lub części	Zawarto ugodę	Oddalono	
W przedmiocie nadzoru sądu z urzędu nad komornikiem art. 759 § 2 k.p.c.	2.091	1.928	1.602	X	X	x	2.417
W przedmiocie egzekucji sądowej art. 1050-1051 k.p.c.	1.593	1.358	1.584	X	X	x	1.367

Tabela 4h. Liczba spraw sądowych dotyczących działalności komorników w 1997 r.

	Pozostałość z poprzedniego roku	Wpłynęło	Załatwiono	W tym merytorycznie			Pozostało na okres następny
				Uwzględniono w całości lub części	Zawarto ugodę	Oddalono	
W przedmiocie nadzoru sądu z urzędu nad komornikiem art. 759 § 2 k.p.c.	2.417	1.471	1.504	X	X	x	2.384
W przedmiocie egzekucji sądowej art. 1050-1051 k.p.c.	1.271	1.476	1.441	X	X	x	1.306

Tabela 4i. Liczba spraw sądowych dotyczących działalności komorników w 1998 r.

	Pozostałość z poprzedniego roku	Wpłynęło	Załatwiono	W tym merytorycznie			Pozostało na okres następny
				Uwzględniono w całości lub części	Zawarto ugodę	Oddalono	
W przedmiocie nadzoru sądu z urzędu nad komornikiem art. 759 § 2 k.p.c.	2.384	2.261	1.964	X	X	x	2.681
W przedmiocie egzekucji sądowej art. 1050-1051 k.p.c.	13.036	1.935	1.764	X	X	x	1.477

Tabela 4j. Liczba spraw sądowych dotyczących działalności komorników w 1999 r.

	Pozostałość z poprzedniego roku	Wpłynęło	Załatwiono	W tym merytorycznie			Pozostało na okres następny
				Uwzględniono w całości lub części	Zawarto ugodę	Oddalono	
W przedmiocie nadzoru sądu z urzędu nad komornikiem art. 759 § 2 k.p.c.	2.821	2.522	2.050	X	X	x	3.293
W przedmiocie egzekucji sądowej art. 1050-1051 k.p.c.	1.546	3.353	2.628	X	X	x	2.271

Tabela 4k. Liczba spraw sądowych dotyczących działalności komorników w 2000 r.

	Pozostałość z poprzedniego roku	Wpłynęło	Załatwiono	W tym merytorycznie			Pozostało na okres następny
				Uwzględniono w całości lub części	Zawarto ugodę	Oddalono	
W przedmiocie nadzoru sądu z urzędu nad komornikiem art. 759 § 2 k.p.c.	3.244	3.224	2.681	X	X	x	3.987
W przedmiocie egzekucji sądowej art. 1050-1051 k.p.c.	1.544	2.090	2.013	X	X	x	1.921

Tabela 4l. Liczba spraw sądowych dotyczących działalności komorników w 2001 r.

	Pozostałość z poprzedniego roku	Wpłynęło	Załatwiono	W tym merytorycznie			Pozostało na okres następny
				Uwzględniono w całości lub części	Zawarto ugodę	Oddalono	
W przedmiocie nadzoru sądu z urzędu nad komornikiem art. 759 § 2 k.p.c.	4.272	6.014	4.658	X	X	x	5.628
W przedmiocie egzekucji sądowej art. 1050-1051 k.p.c.	1.550	2.094	1.957	X	X	x	1.687

Tabela 4l. Liczba spraw sądowych dotyczących działalności komorników w 2002 r.

	Pozostałość z poprzedniego roku	Wpłynęło	Załatwiono	W tym merytorycznie			Pozostało na okres następny
				Uwzględniono w całości lub części	Zawarto ugodę	Oddalono	
W przedmiocie nadzoru sądu z urzędu nad komornikiem art. 759 § 2 k.p.c.	5.632	6.785	4.758	X	X	x	7.659
W przedmiocie egzekucji sądowej art. 1050-1051 k.p.c.	1.697	2.569	2.427	X	X	x	1.839

Tabela 4m. Liczba spraw sądowych dotyczących działalności komorników w 2003 r.

	Pozostałość z poprzedniego roku	Wpłynęło	Załatwiono	W tym merytorycznie			Pozostało na okres następny
				Uwzględniono w całości lub części	Zawarto ugodę	Oddalono	
W przedmiocie nadzoru sądu z urzędu nad komornikiem art. 759 § 2 k.p.c.	7.643	8.851	6.649	X	X	x	9.845
W przedmiocie egzekucji sądowej art. 1050-1051 k.p.c.	1.834	2.399	2.205	X	X	x	2.028

Tabela 4n. Liczba spraw sądowych dotyczących działalności komorników w 2004 r.

	Pozostałość z poprzedniego roku	Wpłynęło	Załatwiono	W tym merytorycznie			Pozostało na okres następny
				Uwzględniono w całości lub części	Zawarto ugodę	Oddalono	
W przedmiocie nadzoru sądu z urzędu nad komornikiem art. 759 § 2 k.p.c.	10.088	10.503	9.432	210	X	x	11.159
W przedmiocie egzekucji sądowej art. 1050-1051 k.p.c.	1.979	3.004	2.807	223	6	2	2.176

Tabela 4o. Liczba spraw sądowych dotyczących działalności komorników w 2005 r.

	Pozostałość z poprzedniego roku	Wpłynęło	Załatwiono	W tym merytorycznie			Pozostało na okres następny
				Uwzględniono w całości lub części	Zawarto ugodę	Oddalono	
W przedmiocie nadzoru sądu z urzędu nad komornikiem art. 759 § 2 k.p.c.	9.264	4.930	7.237	2.240	1	128	6.957
W przedmiocie egzekucji sądowej art. 1050-1051 k.p.c.	1.580	1.586	1.922	764	6	105	1.244

Tabela 5. Sprawozdanie z czynności komorników w latach 1990-2005

	Pozostałość z poprzedniego roku	W okresie sprawozdawczym		Pozostało na okres następny	
		Wpłynęło	Załatwiono ostatecznie	Ogółem	W tym spraw, które wpłynęły w okresie sprawozdawczym
Za lata 1990-1998 nie ma statystyki odnośnie eksmisji z lokalu					
Ogółem 1990 rok	481.521	290.783	327.965	444.339	299.172
Ogółem 1991 rok	444.299	441.319	371.723	513.895	308.796
Ogółem 1992 rok	514.557	602.770	475.279	642.048	332.469
Ogółem 1993 rok	640.745	645.419	553.588	732.576	348.212
Ogółem 1994 rok	732.576	668.985	623.153	778.408	360.692
Ogółem 1995 rok	778.448	651.452	629.913	799.987	363.400
Ogółem 1996 rok	800.615	636.217	633.491	803.341	348.457
Ogółem 1997 rok	803.950	685.328	593.993	895.285	371.087
Ogółem 1998 rok	893.460	674.230	590.494	977.196	402.187
Ogółem 1999 rok, w tym:	977.921	831.338	695.557	113.202	458.404
- opróżnienie lokalu	10.233	13.325	11.697	11.861	6.041
Ogółem 2000 rok, w tym:	1.114.317	1.009.315	851.494	1.272.138	545.947
- opróżnienie lokalu	12.075	13.308	13.222	12.161	5.974
- opróżnienie lokalu mieszkalnego bez zabezpieczenia lokalu socjalnego	8.245	9.917	9.257	8.905	4.383
Ogółem 2001 rok, w tym:	1.261.913	1.148.410	970.113	1.440.210	609.079
- opróżnienie lokalu	12.071	9.338	9.325	12.084	4.682
- opróżnienie lokalu mieszkalnego bez zabezpieczenia lokalu socjalnego	8.844	6.650	6.612	8.882	3.362
Ogółem 2002 rok, w tym:	1.427.046	1.196.317	993.349	1.630.014	687.852
- opróżnienie lokalu	11.929	7.631	7.631	11.929	3.970
- opróżnienie lokalu mieszkalnego bez zabezpieczenia lokalu socjalnego	8.732	4.788	4.935	8.585	2.560

Ogółem 2003 rok, w tym:	1.631.320	1.532 541	1.290.266	1.873,635	833.110
- opróżnienie lokalu	12.277	8.244	8.528	11.993	3.890
- opróżnienie lokalu mieszkalnego bez zabezpieczenia lokalu socjalnego	8.563	4.148	4.557	8.154	2.261
Ogółem 2004 rok, w tym:	1.894.494	1.665.709	1.599.294	1.960.909	816.625
- opróżnienie lokalu	11.520	7.181	8.045	10.656	3.754
- opróżnienie lokalu mieszkalnego bez zabezpieczenia lokalu socjalnego	8.042	4.359	5.264	7.137	2.277
Ogółem 2005 rok, w tym:	1.957.497	1.684.331	1.679.469	1.962.063	810.289
- opróżnienie lokalu	10.641	6.390	6.995	10.036	3.731
- opróżnienie lokalu mieszkalnego bez zabezpieczenia lokalu socjalnego	7.080	2.890	3.699	6.271	1.848

